

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félre 6 korona. Negyedévre 2 korona 80 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Felolvas szerkesztő:

Bánékövich János

Főszerkesztő:

Kemény László

Szerkesztőség és kiadóhivatal Beut-lár 1.

Telefon: 182. — Hirdetések díjazásán szerint.

A háboru.

II.

E most folyó háborúnak tehát nem a serajevói bérgyilkosság volt az eredeti oka. Nem. Amikor Bosznia-Herzegovínát annektálták, már uton volt. Kiűritették ugyan a szandzsákat, de Szerbia forrong, mert vágyának tárgyától távolodni látja magát. De nem tör ki a háboru. Oroszország még nem heverte ki Japánt, Szerbia pedig csak az orosz parancsokra cselekedhetik.

Marokkóban nem akar az angol és francia piacot engedni a németnek. A német hadihajók már meg is jelennek Marokkó előtt. De Anglia még nem látta elérkezettnek a háboru idejét. Még akkor sem, mikor az olaszoknak, tripoliszi foglalása idején jött ellentétbe az angol a német érdekekkel. És elkövetkezett a Balkán-háboru. Létrejött a balkáni szövetség. Szerbia, Bulgária, Görögország szövetséget kötöttek a török ellen. Hogy ez előbb, utóbb bekövetkezik, azt mindenki tudja.

Törökország nem akarta s tán nem is tudta megváltoztatni régi politikáját, elmaradt, gyenge lett, elvérezett. A balkáni or-

szágok megnagyobbodtak, megerősödtek, csak Bulgária járt rosszul. Ez volt az előjátéka a mostani nagy hadieseménynek. Itt már érezhető lett az orosz kéz, amikor háborus fenyegetéssel is kikötött akart Szerbiának, helyesebben magának.

Már a balkáni háboru idején két csoport állott egymással szemben: a hármastentente — egyezmény — Oroszország, Franciaország, Anglia és a hármastentente szövetség, Németország, Ausztria-Magyarország és Olaszország. A két csoport erejét szakértők így becsülték fel: Németország 4-5 millió ember, az Osztrák-Magyar monarchia 3-7 millió, Olaszország 3-5 millió.

A másik csoportban: Franciaország 5 millió, Oroszország 6 millió, Anglia 1 millió 250 ezer.

A szárazföldi erő tehát körülbelül egyezik. A tengeri erő már a hármastentente javára billent a mérleget. Anglia nagy hajóhadával.

A hármastentente javára van 44 sorhajója, 24 páncélos cirkálója. Ebből német 25 és 11, osztrák magyar 11 és 3, olasz 8 és 10.

A hármastentente javára van 76 sorhajója

van és 67 páncélos cirkálója. Ebből angol 50 és 30, francia 22 és 22, orosz 4 és 6. Ez csak a balti tengeri flotta.

A nagy hajókon kívül van mindenkinek sok kisebb hadihajója, torpedónaszádja és tengeralattjáró hajója, melyeknek száma ismeretlen. Hogy a két nagyhatalmi csoport között előbb utóbb elháríthatatlan lesz az ellentét, az világos volt. Ha Angliának számottevő szárazföldi hadserege lett volna, bizonyára már régen kitör. Így azonban várni kellett míg a viszonyok odaérnek, hogy a helyzet az ő számára kedvező lesz. A franciák és németek között az utóbbi időben mintha engedett volna a feszültség. De ott volt a háttérben a nagy lomha test, Európa kancsukás kísérlete, az orosz. A kulturnépek között levő ellentétet nagyszerűen fel tudta használni, füllajárnak maga mellé vette a szerbet. Kikötött keresett az orosz, világtagger akart. Először a Csendes óceánon próbálkozott, de a japánok elűzték s így tovább és tovább, míg nem a sor a fekete tengerre s Konstantinápolyra. Ha itt ur lesz, a Földközi tenger is nyitva van előtte. — Ezért történt a balkáni szövetség, amelyet ipokoli ügyességgel a volt belgrádi orosz követ hozott létre, kik nem is sejtették.

G. M. emlékére.

I.

Azt se tudtam, hogy ömersz engem,
Hogy kérdegzelsz sokat felőlem,
Csak most tudom, hogy büszke voltál rám,
Hogy kinn vagy már a temetőben...

Azt mondják, hogy mindig reméltél,
Hogy erős volt vizsgálódásod:
Hílted, hogy a tavasz meghozza
A Te teljes felgyógyulásod,
S én nem teheltem semmit Érted,
Nem vittem vigaszt bánatodra,
De még csak virágaimat sem
Emléklül a ravatalodra.

— Pihenj édesen! álmoddad, hogy
Valóra vállolt földi álmód:
Hisz szellemed vizsgáltni
Szeretettel síródnak járok!

II.

Akkor lámad fel egy új világ bennem,
Mikor a Tied letűnt mindörökre —

Én reményem újja születtem

Mig könnyek hulltak szemfedőre...

A mig egy új virág felém én

Bizalmasan epedve néztem:

Uj boldogságom születésén

Másik hervadt el észrevétlen...

III

Hozzatok lányok sok virágot,

Oly nemes volt, hogy megérdemli!

Nem is siratni jöttem őt én,

Hanem büszkén megünnepelni;

Mert nagy büjadt mosolyogva hordta,

Mert sohse nyílt ajka panaszra...

Hadd higye édes álma közben:

Hogy mert nem hull érte könnyem,

Meg fog gyógyulni majd tavaszra!

Nagykanizsa, 1915. jan. 25.

NAGY GYÖZŐ.

Mozaik.

Tanulmányok. — Megfigyelések. —

Ötletek. — Gondolatok.

II.

Nézünk odább. Nézünk az ország jövő léte-
nek biztosítására szolgáló kölcsönigabona és a min-
dennapi léttel kapcsolatos piaci árak, különösen a
kenyerkérdés megoldására.

A kormányknak kellő időben tett ama gondos-
kodása, hogy vetőmagot szállított az erre szorult
jelentkezőknek s igazán a legszörnyebbek közé sorol-
ható intézkedése volt kormányunknak. Adott, s
ismertve népünk, a misera plebs erkölcsi világát,
azul a megszorítással tette, hogy csak vetési célra
nyílt buzakolombos! Az ige elhangzott, ámde a nép
a régi szálló ige haladva, hogy nemecek igével él
az ember, hanem kenyérről is, a vető búzát a familli
megőrlötté s ebben a kínálkozó drágaságos világ-
ban, amikor 60 fillér egy maroknyi liszt (1 kiló),
jobbna látja eladni a kolombos búzát. Hogy astán
nem lesz ősi vetés és jövőre kenyere, egy vigas-
talódik, hogy majd ad az Urstán egy másik háborút
s újra potyognak a ropogós két koronások. Tessék
csak utánnézni, hány vetetlen hold hever parlagon,
míg a kánakban ott vetel a szép piros busza vagy

hogy ők csak előfutárok, orosz érdekekért ontják vérüket, ők végzik el a munka felét, elrendelni a töröktől országga nagy részét, hogy az orosz csak a maradékot találja. — Szerbia kaparta ki a háborút s az az ország azért is kellett az orosznak, hogy a mint most látjuk, lekösse a mi haderőnk egy részét a nagy leszámolás idején. Ez a nagy leszámolás hamarabb jött, mint gondoltuk s 1914. június hó 28-án megnyitotta a világ-háború zsilipeit.

**Pártoljuk a Vöröske-
reszt egyletet!
Használjunk hadise-
gély bélyegeket!
Ne adjunk alkoholt ka-
tonáinknak!**

Mi lesz velünk?

Hár hat hónap óta folyik immár világszerte a gyilkos háború s főink, véreink hőies elszántsággal barcolnak szerte a csatamezőkön, mégis a békének, az áhított nyugalomnak még csak halvány sugara sem jelentkezik a horizonton.

Természetes, hogy egy ily nagyszabású, egész világot megrengető világháború a mai modern, technikai eszközök mellett sem zajlik le oly könnyen és gyorsan, mint, azt a háború kitérősekor gondoltuk s ebbe már most bele is kell nyugodnunk.

De a háborúnál s a háború keserveinél egy még veszedelmesebb ellenség, a drágaság kezd bennünket napról — napra mind jobban-jobban fojtogatni, hogy akaratlanul is fel kell jadjulnunk: Mi lesz velünk?

Dacára, hogy kasszánknak outja a gebonát évről — évre, a spekulatív vérszomjas sakáljaink kassziséga miatt drága áron vásárolt lisztből készült kenyereink mégis az utca fekete sárához hasonló s a

a hősien prima liszt eladásá-Nekem nem jár, mert nekem sem vetni vajóm, sem földem, ahova elvet hetném — nincs. Csak annyiból érdekeltek s ériajatt meg a dolog, mert látom a csuf kassziséga, miként szeretné tiz-zeresen kihasználni ezt a váláságos időt. Napi piacón olyan árakat produkál, hogy égnek mered tőle az ember hája.

60 fillér egy kiló házánál sült keuyér; 12 f. egy tojás, 48 f. egy liter bab; 32 f. egy liter hagyma, a miből a jó derekseiek pár évvel ez előtt 4 erős 16 öklömnyi vereshagymát adtak. Lehetetlen árak, itt ualunk falvakon. Szent Jehova, milyen árak lehetnek akkor Párisban, Londonban, ahol legfeljebb a kanári madarak tojnak s hagymát csak a hollandi tulipán terem?

Sebesültjeinknek "kutyabaja"; azaz, a nagyközönség szeretetéből mindennel elvannak látva, amit egy sebesült csak elvárhat. Jó bánás, enni, inni való van, kijut a cigarettából is s a kórházak ablakaiban naponként friss kriazintu csokrok hirdetik, hogy a széphez, a jóhoz méltán sorakozik a virág is. Hanem a hadi foglyul hoztánk került szerencsétlen ellenségos katonák nem nagy díszriádkat fognak

fehér lisztet s tészataneműt, Sanyaró Vendel módjára csak a kirakatok üvegabláin keresztül áhítjuk.

A szir egyes hentesek jóvoltából ma még csak 2 K. 60 fill gkonként, de jóllehet maholnap ez is csak a hentes kirakatok irigyelt kincse lesz.

A piaci élelmi cikkek legutolsójának ára is hallatlan magas árakat ért el, ugy. hogy a szegény ember ma már nemcsak kenyérrel s plússal s közkinésé vált babbal, de még a krumplival sem lakhatik jól s valóban irigyelni kezdjük a hadi foglyokat, kik a csatamezőkön véreiket gyilkolták, hogy legalább naponként jóllakhatnak a közösből.

Nem azért fáj a szívünk a miért a gurman gyomrok jadjulnak fel, hogy a borjúhus kg ja 3 K. 60 fill, de hogy a krumpli kgja 12 fillér. S valóban elszomorító látvány, amit a heitvársárainkon a bécsi potrohos kereskedők százával, ezrével kapkodják el marháinkat, disznóinkat gabonáikat, piaci árucikkeinket orrunk előtt, hogy — olcsón élhessenek s a jóban potom — pénzben duslakodhassanak, amíg mi itthon a drágaságtól alig tudunk lélegezni s mindennek csak az idegen kereskedők által itt hagyott salakját kapjuk s azt is mérég drágán, hogy ma, holnap esdőt mondunk miud anyiann.

És nem akad senki aki ez idegen kufárok közé üssön, nincs senki a ki e szeretlen zaboláltságának gátat vessen. Nincs ki a közönség érdekében ez ellen felemlje tiltakozó szavát. Nem akad senki, aki az utca végeken leselkedő vigéceket az elővásárlásból állítsa s újat állja a helyi árat önkényes mégszabásának s a közönség élelmezésének biztosítására legalább annyit tenne, mint amennyit ez érdem ben más városok már régen megeselekedtek.

Valóban, ha a tavaszra gondoluk mikorra minden tényleg fogytán lesz, önkénytelenül is fel kell jadjulnunk: Mi lesz velünk?

Brutus.

— **Vármegyei gyűlés.** Zalavármegyei közgyűlési bizottsága a hó 8-án tartja rendes közgyűlését, melynek tárgyszorában csupán csak egy bennünket, illetve inkább tisztí orrossainkat érdeklő pont kerül tárgyalás alá.

— **Elhalasztott befizetés.** A ugyakizsai takarékpénztár által alapított Önégegyező Szövetkezetnél a folyó hó 2-án (kedden) tartandó befizetések f. hó 5-én (pénteken) eszközöltetnek

zengen igazi hazájukban, ha oda valamikor visszakerülnek, különösen ha mindenütt, ahol vállalkozóknál szétoslatva vannak, olyan elbánás jutott nekik, mint a nem messze hajdumgyei T. ben. Itt ugyanis — hallomás szerint — a szegény szerb foglyok egy piszkos patyában, szalmán fetregve töltik a telet, hónapok óta alsó ruhát mosni, váltani nem volt alkalom, a testben élő-ködő paraziták hemzsege lepik el a boldogtalánokat, hogy szivesen cserélnék fel létüket a halállal. Munkaadójuknak nem jut eszébe, az ő emberi voltak, hogy a tisztálkodásra alkalmas nyújtana, vagy egy-egy darab olcsó fehérneműt hoztatra számukra Dobroeuból. Ez lenne a kegyelletes dolog azokkal szemben, akik emberi szabadságuktól megfosztva mások rendelkezésére vannak bízva, de nemcsak rendelkezésén, hanem emberszeretétén humanus érzületére.

Befejeztem mozaikomat, hanem benne meg-szíveltesem méltó dolog, ajánlom azok figyelmébe, akikre tartozik.

Isten veletk!

Spectator.

Mire van szüksége a sebesült katonáknak.

A társadalmi közjótékonyaság a mai világban ambícióval keresi a tért, ahol vitézül harcoló katonáinknak segítségére lehet; a céludatos irány megadására külön hadsegélyező hivatal áll rendelkezésre, mely különös gondot fordít arra, hogy a társadalmi segélynyújtás a gyakorlati élet követelményeinek teljesen megfelelő legyen.

Ilyen gyakorlati követelménynek bizonyult a csatateret megsebesült katonáknak kórházba való szállításukig fölirratit meleg tejfel, forró teával, stb. erősítése, mely célra kitűnően beváltak a thermosok. Az ötlelet magyar embertől származik, aki a székéren hozott, vagy gyalog vástúrgató és a vérszegénység folytán a hosszú uton a megfagyás veszélyének kitett katonáknak ugyszólva életét meentette meg thermosba vitt meleg tejfel.

Köztudomásu, hogy a legnagyobb kinszenvedés az a hosszú út melyet a sebesülteknek a harcortérről az állandó gyógyhelyig kell megtenni. Ezen a kinszenvedésen segíteni mindnyájunknak emberbaráti kötelessége.

Gróf Tisza István vetette fel azt a követésre méltó terv eszmét: „gyűjtünk thermosokat!”, Ezek segítségével enyhíthetünk testvéri szeretettel értünk küzdő katonáink nehéz helyzetén s elviselhetővé tehetjük súlyos szenvedéseiket. Thermosok segítségével mindot újíthatunk arra, hogy melegítő és erősítő italok mindég kézélő lehessenek.

Thermosokon kívül szükség van erősítő italokra (tojási borra, cognacra és liszörkre, azután alkalmazandó a cacesse, amelyek színtlen igen alkalmasak arra, hogy a meggyötört szervezetet feloldítsák. A vadászembereknek bizonyára lesz nélkülözhetetlen thermosuk és minden módosabb háztartásban találhat felesleges erősítő ital. Mindenkert köszönettel átesszi a hadsegélyező hivatal Budapestben, IV. Váci utca 38 szám alatt levő raktára avégéből, hogy azokat a hadtápparancsnokságokhoz juttassa.

A vidéki adományokat legelőszertűbben s községi előjáróságoknál lehetne összegyűjteni, melyek ezokat azután Budapestre juttatnák.

Versék Przemyslból.

Az oroszok által hiába ostromolt Przemyslben harcol Nagyazros Csordán Mihály konvédörmeister is, a ki még munkája közben még rá ér arra is, hogy gondolatait versbe szedje. Az alább közt két versét a przemysli Tabori Újság közölte.

I.

Nehéz lelekkel járók-kelek
Az ellentől körülzárt várban
S vágyva nézek hazám felé,
Ahol álmodban ártam.
Mint utszélen koldus,
Ki kincsekről álmodott,
Szomorú valóra ébred
S csügged, hogy álmodban esalódtott:
Ugy örösem én is koldus voltomat.
Csak én álmodom ében is folytatom:
El nem feledek szép hazám,
Nappal is rólad álmodom.

IFJ. WAJDIS JÓZSEF

KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE

Dús raktár legújabb divátu levélpapírokbán
és névjegyekben
Nyomatványok izléses kivitelben jutányos árban
gyorsan készíttetnek.

Tanintézetek részére szükséges cikkek
dús raktára.
Jegyzői és egyéb közigazgatási nyomatványok
nagy raktára.

Az Érdekes Ujság előfizetési felhívása!

Négy tartalmas és izléses kötet: „Az Érdekes Ujság” két évfolyamának kötött példánya jelzi „Az Érdekes Ujság” eddigi törekvéseit, eddigi sikereit. Néhány ezer oldalon csupa beváltott ígérlet, csupa izléses és művészi kép, csupa aktualitás és lelki szenzáció. Aki látja, már ismerősen üdvözi, mert „Az Érdekes Ujság” két esztendő alatt fogalomgá lett. Meglepetésül jött és úgy győzött, mint egy kellemes meglepetés: az első órában már meghódította a közönséget. Azon a uspon, melyen „Az Érdekes Ujság” először kopogtatott, bebecsültatást nyert a amióta a háború kitört, úgy hozzátartozik az élet szükségleteihez, mint a kenyér. Ünnepek, amikor friss szám kerül a család asztalára „Az Érdekes Ujság” ezt a gyors népszerűségei nyilván annak köszönheti, hogy nemcsak a közönség jogos kíváncsiságát elégíti ki gazdag és aktuális képtartalmával, de súlyt fektet a képek művészi szépségére és izléses kiállítására is. A legszebb, a legérdekesebb és a legaktuálisabb haretéri képek mindeukor „Az Érdekes Ujság”-ban található. „Az Érdekes Ujság” mélynyomású borítékai pedig egyenesen szenzációi annak a hétnek, amelyen megjelennek. Hozzájárultak „Az Érdekes Ujság” gyors népszerűségéhez mellékletei is, melyeket állandóan fejlesztett. Amit „Az Érdekes Ujság” az asszonyok, a gyermekek, a sportok és a tudományos tudnivalók iránt érdeklődő közönség számára hetenkint nyújt, az igazán fölszögező teszi a családok számára a külön újságok járatását. „Az Érdekes Ujság” számol a család minden igényével és öröme az egész családnak, szülőknek és gyermekeknek egyaránt. Fokozott burgósággal tökéletesíti magát. „Az Érdekes Ujság” és fokozott burgósággal gazdagítja kedvezményeinek sorozatát. A lap technikai kiállítása tekintetében pedig felviszi a versenyt a külföld legelőkelőbb képes lapjaival.

Ebben a tudatban bizalommal és szeretettel kéri az új főszerkesztőben is előfizetőinek és olvasóinak további támogatását

„Az Érdekes Ujság” előfizetési ára negyed évre 2 80 K, fél évre 5 60 K, egész évre 11 90 K.

Az Érdekes Ujság kiadóhivatala. V. Vilmos osászár-ut 78. alatt van.

— A „MAGYAR LÁNYOK” szépirodalmi képes hetilap, fiatal lányok számára. — Szerkeszti Tutsek Anna. Megjelenik minden vasárnap. Minden egyes száma gyönyörű művészi kivitelű képpel és a legérdekesebb tartalommal jelszik meg. Elfizetési ára: Egész évre 12 korona, félévre 6 korona, negyedévre 3 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VI. Aodrássy-ut 16. szám. Műtatványszámot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal — E kiadóhivatalon szerkesztett képes hetilapot mindenkinek melegen ajánljuk.

Jó anyák gondoskodnak arról, hogy gyermekeik ápláló izletes és édesítettákat, kapjanak vacsorára. Kevés fíradtsággal, olcsón, kitűnő édesítettákat készíthetünk dr. Oetker-féle pudding-porokkal, melyek különbözők mint pl.: vanília, málna citrom és csokoládé ízekben kaphatók s a kiegészítők által újjongó fogadtatásban részesülnek. Egy 15 filléres pudding-por csomagból 1/3 liter tej, 2 tojás és 5 dg. cukor hozzáadásával kitűnő vacsora készíthető 5—6 gyermek részére. Minthogy pedig a puddingokat gyümölesszel, tejföl nélkül készíthetjük, ezen szerek fokozzák a jóit valamint a tápértéket. II.

NYILTTER. *)

Dr. Szegő Kálmán
szanatórium- és vizgyógyintézet
felöltöttek- és gyermekek számára,
Abbáziában.

Erősítő és edző hizlaló-kurák
egész éven át. Gyermekek 7 éven
felül kíséret nélkül felvétetnek.

*) E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

SZEMESNEK

kell ma lenni, ha túl akarjuk szárnyalni versenytársainkat. Az élelmesség nem

ÁLL

egyéből, minthogy ne késsünk egy pillanattig sem, hanem soron kívül vegyük igénybe

A

„Zalai Közlöny” hirdetési rovatát, mert ott határozottan eredményt ér és a magyar hirdető

VILÁG

hirdetéseit itt megtalálja. A hirdető rövid idő alatt meggyőződik az eredményről. — annak határozottan

VAKNAK

kell lenni, a ki nem látja a „Zalai Közlöny” rohamos fejlődését, ez pedig világosan jellemzi, hogy

AZ

ezen lapban megjelenő minden hirdetésnek kellő haszna van. Szemesnek áll a világ, vaknak az

ALAMIZSNA!

MILKA
KITÜNŐ ALPESI TEJ-
CSOKOLÁDE
Suchard

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félre 6 korona, Negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Feladó szerkesztő:
Báné Kovács János

Főszerkesztő:
Kemény László

Szerkesztőség és kiadóhivatal Beák-tér 1.
Telefon: 182. — Hirdetések díjazásában szerinti.

Tisza István gróf.

SOK EMBER előtt ferde nézet fűdi alakját. Hamis szívekben mutatják be ügyét.

Mintha csak úgy kellene mindenkinek rá gondolni, hogy e gondolattal a megvetés pároxizmusa is kifejezésre jusson. Én sohasem gondoltam így rá. Szerettem, tiszteltem mindig s a nehéz napokban a Gondviselés emberének tartottam. S ebben az érzesemben megerősödtem szombat óta. De nemcsak én, hanem velem együtt megannyi sok más aki a szövetségi hangverseny sorozat megnyitóján ott volt. Pedig sokan voltak. A Zenakadémia terme megtelt. Nem tudom, mi vonzotta össze a nagyszámú közönséget. A programm vagy a játékok? Mindkettő érdemes volt, hogy megtöltse a termet. Hazafüzi szempontok irányították a hangverseny rendezését. A vörös kereszt, a vörös féléld, a hadsegélyző s a kárpáti betörés által sújtottak segélyezésére rendeztek Kubelik hangversenyt. Ő engem már nem érdekelt. Sokszor hallottam, csodáltam. Szombaton úgy tünik fel előttem művésze, mint egy értékes kép, egy másik, új keretben. Művész-társ. Bán Achillné éneke meglepett mindannyiunkat. De a hangverseny eljövetele mégis a mi nagy miniszterelnökünk megnyitói beszédétől volt. S Tisza gróf szava az igazság napjának tüzeiben s fényében ragyogott s a ráfogás nagyjömege ködfelhőjét tüzte szét talán sok elotogzt lélekről. Csodálatosan, szerényen lésezt. Nem volt szavaiiban sértés, nem kisajátítás a hazafiság terőre Nagyvilágon szölt. Elmondta, hogy miért rendezünk hangversenyt. Mert abbau harmonia van s ez szépen jelképezi azt a

harmonia, amelyben ma összeforr minden magyar szív — a honzeretet együttesében. Mert ma együttes a gondok, a fájdalomak s közös reményünk s ez együttes érzelmünk miatt vagyunk erősek. S meunyi más szép mondás! S mint a hazazeretet prizmájú sugároza át. Hatottak is szavai s elhatottak a testvér nemzethez is, mely szíutén megértette a harmonikus együttműködés szükségességét.

A beszéd után elgondolkodtam s velem együtt sok más. Ez tehát a mi miniszterelnökünk. Hiszen erre az emberre mi büszkék lehetünk. S azután ezembre jutott a gúncoskodók serege!... Tisza hazafisága tisztán állt előttem... s alakja nagyobbra ült!

A háboru.

III.

Megindul a nagy haru. Mégölték az Osztrák-Magyar-Monarchia trónörösét és feleségét. A szerb kormányhoz közelálló férfiak közreműködésével, sőt egyenes biztatására történt a gyilkosság. Ez tudott ki a későbbi kihallgatásokból. Jól mondta a német császár trónbeszédében: Örvény nyílt meg előttünk. Az események rohamosan követik egymást. Oroszország kétszínű szerepet játszik, az angol sajtó nemkülönb, a franciák nem is titkolják szándékukat, Ber-

linbe szeretnének menni, direct Berlinbe, minél előbb. Oroszország tárgyal, de csapatai már akkor a mi határunk felé közeledtek. Anglia még semleges, de tudja, hogy melyik napon fogja azt feladni. Belgiumot félti. És méltán féltethet is. De nem attól, hogy a németek keresztül vonulnak rajta, hanem attól, hogy velük tartson.

Belgium ma már nincs. Mi lesz vele. Ki tudná megmondani? Ez a gazdag ország fizette meg a háború árát a legjobban, Intő példa arra, hogy kis ország a semlegességgel tehet legjobb szolgálatot magának.

Ma már tisztán áll előttünk ellenségeink terve. Ránk akart csapni az orosz hirtelen nagy erővel, hogy elgázoljon és így bevonulhasson Berlinbe és Bécsbe. Ma pedig, a háború 8. hónapjában — visszavonul és fölöttünk még egyetlen egy győzelmet sem aratott. Németország területén nincs ellenség.

A magyar győzések, a magyar arányok teszik a hadsereg igazi erejét. Ezt mondják az ellenséges államok hadi tudósítói is. — Megmutatjuk a világnak, hogy nemcsak a kulturában tettünk nagy lépést előre, de régi hazai erőnyeink is teljesen egészében megvannak. Egész Európa bámulattal nézi a

A háborus

gyerekszobából.

Ki fényesebb vagy, mint a csillagok
S oly nagy, amilyen kicsi én vagyok,
Én nem tudom, mi az a háboru,
De látom, hogy mindenki szomorú.
A katonák dolgát se értem én,
Csak a könnyűt édes szülem szemén
És reszketek, mint a fűkender —
Uram, a háborut parancsold vissza már!

Hogy miért bocsátottad szabadon,
Szent akaralod én nem tudhatom, —
De ládd, azóta meghalt a derű,
A kényerünknek ize keserű,
Még a kakas-zsók s hajnal is setél,
Hallgatni félek esie a mesét,
Áimomba mindig ég a babavár —
Uram, a háborut parancsold vissza már!

Térdelve kérlek: szám zokon ne vedd
S hogy ajkaimra így veszem neved:
De fü, de fa, de sok madárhalott,
Jó isten, téged mivel bánthatott?
S örömed abba néked telhet-e,
Hogy árvával van a világ tele,
Ki azt se tudja, hogy ő árva már?
Uram, a háborut parancsold vissza már!

Ki ott villámlasz a karkod hegyén,
Mint a nagyoktól sokszor hallom én,
Az emberszívbe költözz már bele, —
Az istennek csak ott lehet helye.
Nőjjön virág a hollak sirjain,
Az élőknek ne legyen élte kin,
Aidva nézzen föl rád a földhatár, —
Uram, a háborut parancsold vissza már!
(Sz. N.)

MÓRA FERENC

Harctéri találkozás.

A csatamezőre ráborult az est homálya... A távolból ágyudörgés moraja száll. A lödögös föld-réz árama lassan elmarad. A messzeségbe lángba-borított falvak voltak kísérteties fényt az ég peremére.

A csatamezőre ráborul a esend... Csak az ócsi szél fájdalmas sokogása és a száraz falevelek zörgése hallatszik. Olomszínű felhők tarkítják az eget és a csataternek vérpáras felhőjén az elesett hősök teste pihen méla csordában. Itt ott egy kinn nyüzös-gés, egy fájdalmas sóhaj, vagy egy elhaló ima törí meg a némaságot. A haldoklók utolsó sóhaját elkappa az ócsi szél s víszí messze-messze, az édes anysi földre... Egyeműsűtán esukódnak le a hősök esemei.

A halál anygala már végigjárta ezt a nagy temetőt. Azután megáll... Találkozik az élettől... Szánakozó részvételt áll meg egy haldokló hős vépiros testénél. Még dobog a szíve még meleg és piros a vére... Nem meri leszakítani ezt az elhaló életet. Néma áhítattal nézi ezt a biszsergő vért, mely a hős sőveivel folyik. Balkeze a szívén, jobb kezében pedig ott van a füstölögő gygyver... Megvillan a hős szemé. Szikrákat szór tüzes tekintete. Kinyit-

magyar fegyverek díosó tetteit s most már teljesen világos minden felé, hogy a Monarchia ereje a magyarságban van. Ez a tény a jövőre nagyon sokat jelent, talán többet is, mint ebben a pillanatban gondoljuk, mert az emberiség haladásának útját s az utnak nagy fordulatát háborúk jelzik. Ha az utolsó ötven esztendő nagy változásait tekintjük, akkor is ez a tapasztalat.

Németország egysége, Japán nagyhatalma, a Balkán megújodása mind sok ember vérebe került. Uglátszik ez is a természet törvénye. És az marad mindaddig, amíg az emberiség a maga egerében annyira nem fejlődik, hogy a vitás kérdéseket, az érdekek ellentétét háború nélkül is el tudja intézni. De a fejlődés szempontjából sokat jelent a háború. Ilyenkor ismerjük meg egy nép igazi jellemvonását.

Gondolkodása, érzése, ereje, bátorsága ilyenkor vétetik a tűzpróba alá. Most látjuk, hogy az angol nemzeti filozófia abban csúszosodik ki; mindent a saját hasznomért, a francia a bosszú érzéséért százezrek életét dobja martalécul, az orosz a világhuralmi vágyak bántják, a szerb hű csalósa a terjeszkedés gondolatának. És itt nagy dolgban van a különbség a mi háborunk és ellenségeink háboruja között. Abban, hogy mi a haladás, a fejlődés szabadságáért vívjuk a háborút. Ők haszonért, a fejlődés szabadsága ellen.

A magyar nemzet a háboruban is megmutatja azon nemzeti erőnyeit, amelyek ezer éven át fenntartották és most díosósegesen bevezetik a másik ezer esztendőbe. Az a nemzet a melyik így küzd, annak jövőndje nagy és fényes lesz. Nagy felszabadító erő van az ilyen viharos mozgalomban, mint ez a háború. Társadalmi osztályok erőre, öntudatára kapnak s ezt átviszik jövő tevékeny-

nak kétkelő aiki, szíve hevesebben dobog, a jobbával magához szorítja fegyverét. Csendes pillében van a teste, de a lelkeben a gondolatok, az érzelmek csatáznak.

Leleke előtt látja felvonulni az életét. Maga elő képzeli a jó és gondos anya boldogságot ragyogó arcát, amint szeretettel tartja és ringatja karjaiban meleg anyai csókkal zárja álomra pillant. Látja az ifjúkor szerelme ábrándait. Barátait, ismerőseit s azokat, akik a szívéhez nőttek. Látja a fiatal ember nemes ambícióját, munkáját keserűt, könnyeit. Ama boldog esztendő körbe száll a kezeletre, ahol először látta boldogságának és életének zálogát. Lelekében újra meg újra élvezi a megalapozott esztendő boldogság melegét, szeretetét. Maga előtt látja a boldog, szerető és megértő feleséget, aki teljes odaadással csuszú furja jótétét. Fülében csuszú ártatlan gyermeknek naiv gúgyogása és a boldog anyjának lágy szeretetét csitigatása. S aztán egy forró ölelés, egy szeretetteljes néma tekintet, egy meleg hitvesi és gyermeki csók...

A hadklő hős erői megfoszúlnak szíve lázasan dobog, keble erősen zibát, kiút arcára a lelkesedés és a harcú tűz meleg verejtékesöppje... Látja a tomboló ellenséget, a harcú zajt, a dobpergés a riadó

ségük színhelyére is. Aki vérént ontotta a hazáért, aki testvéreit, gyermekét, embertársait látta elhullani, az nem fog gyáván meghátrálni, mikor majó a jogok kivívásáról lesz szó.

Ez népháború. Népek állanak szemben nem hadvezérek. Népek jövője dől el a háború folyamán. Magyarország társadalmi osztályai között most már a tradíciókban sinos különbség.

Börténeti osztály lett a polgárság és a munkásság is. Ez azt jelenti, hogy erős léptekkel közeledünk az egységes magyar nemzet felé, mely azért egységes, mert mindenkinek megadatik benne a jog, mindenkinek, mert a nagy, nehéz kötelességek is mindenkire hárótlottak, legjobban pedig a szegényekre, a jogtalanokra, vagyis azokra, akiket eddig nem láttunk máshol, mint a nehéz kötelességek mezején.

A nemzeti fejlődés nézőpontjából ez a háború jelentősége. — Sok pénz, sok vér folyik el, de nem hiába, mert utánna a szabad fejlődés világa következik, amely a nemzet megerősödésének vagyonsodásának első feltétele.

Menekülés orosz fogságból.

Jank László jászku ezredbeli huszárfőhadnagyot többet magával az oroszok a limanovai útközében elfogták, de a fogságból sok viszontagság után sikerült megmenekülnie.

Menekülési a következőkben jegyezte fel:

Elfogatásunk után a cserkesz lovasok elrabolták minden érték tárgyunkat, mintegy 60 kilométernyi utat tettünk meg Észak-Lengyelország felé, aztán Tarnobwa mentünk kocsin. Itt egy iskolába szállótlak el. Este láttam, hogy öröm eladul. Felnyitottam az ablakot, kiugróttam a legelső utca legelső házába. Vételentl lengyel ember lakott itt. Elmondtam, hogy ki vagyok. Buhát adott és egy kevés pénzt. De

szavát, a vad lármat, a kardok villogását az ágyuk dörgését, a hadklőköl jayvességeit...

— Édes jó Istenem!... Könyörlni meg szegény... bűnös lelkeim!... Vigasztal meg őket... Tudod... akiket... Isten veled... Osóklak... Palikám... Honkam... Édes gyermekeim. Isten veletek...

Sűrű sötét az ég... Az őszí szél demesztő fagyú száll a rónaságra... A lárvalból vakító fényeságra száll... Fohér ruhában nesz-len léptekkel közeledik — ő... Areán a szend-ség kifejezése ül, szívében a szeretet tűze. Kezében a sebhelyek fénye ég. Gyöngéd kimelettel, résztvevő szívevel hajol a hadklő hősözhöz. Isteni kezelet megismogitaj homlokait, reszkető gondossággal letérli arcáról a véres verejtéket, homlokára nyujja isteni szeretetének forró csókját, aztán a füléhez hajol s gyöngéd szeretettel sugja a lelkebe:

— Fiam!... Te hős vagy!

— Jézusom!... hangzik a hadklő utolsó fohászja; azután lecsukja szeméit s boldog mosolyal zárja le utolsó szompillánt.

A esatörtére újra ráborul a csend...

felkért, hogy rögtön menjek odébb, mert ha nála találnák, fókaszakítják. Ejszaka gyalog indultam Dembicba. Onnan másnap Szedriszowba, majd Bzessowba. Ott elkértem egy lengyelparaszt passirscheijut és ezzel vonaton utaztam Fryszakba. Ekkor folyt a nagy jásló útköz. Fryszakból elmenekült a lakosság. Bistosa vették, hogy másnap már itt lesznek a mieink. Igatottam vártam a mieink megérkezését. Sajnos, azonban itt nem sikerült csapatunkunk előre, törni... Átgyalogoltam éhesen, fáradtan, késégsbeveve egy kopok nélküli Jedlicba. Sokáig bolyongtam a városkában. Nem mertem senkit sem megsozóltítani. Végre is győzött az éhség. Egy ur előtt felledtem ukognitomat. Lesz, ami lesz. Faldis szerezésém nem hagyott eszében, Jóérzésű ur volt, lelkes lengyel. házába fogadott és egy hétig vendéglő látott. E kalauzószám volt sokszor feltartóztatt orosz katonák. Mindent azt mondtam, hogy lengyel vagyok, elmenekült feleséget keresem.

— Miért nem katoná? — kérdezték gyakran.

— Tudóveszes vagyok, — feleltem ilyenkor és bizony így eszigóztam, holtráfáradtan el is hitkél rólam. Az oroszok jó katonák, de már nekik a háború, fáradtak s családjuk után espedeznek.

— Jedlicéről Duklára mentem. Nagy orosz tábor volt itt. Jól megneztém pozíciójukat, fel is jegyeztem a fontos pontokat és hadállásukat. Több-ször megpróbáltam az átúrést, de sohasem sikerült. A posztok mindig visszahozták. Tilovai háromszáz lépésnyire tölem dragonyosaink partyzóit láttam. Kiáldá-omra tovavágtattak... Ekkor végképpen késégsbeestem. Lehetetlenségnek látszott, hogy haza tudjak szökni. Két fogságból megszökötti bakával is találkoztam. Utbagyozítottam őket, de nem csatlakoztam hozzájuk. Visszagyalogoltam éhesen, topronyosan, végleg elcsigázottam Jedlicára. Egy kis faluban a petróleum kutak mellett egy öreg ur handukolt. Megszóltott. Elmondta, hogy lomburgi vassúti őssell-nór felesége és leánya elmenekültek az orosz elő, s most szerelne ő is kiszökni utánuk. Meg mondtam neki hogy ki vagyok. Kértem, fogadjon fel iussának. Visszem a csomagjait. Így is lett. Jedlicán az öreg ur passirscheint kért. Megtagadták. Mindentől lemondva csavarogtunk az után, amikor az öreg ur megfog egy orosz tisztet. Összeesóklódnak. Kiderült, hogy régi ismerős. Lengyel származású katoná. Gyakran járt Lembergen, ahol az őse az öreg ur alatt szolgált a vasutnál. Miskócszinak hívták. Felvitt bennünket a generálishoz, aki barátságosan fogadta az öreg urat. Adott részere és a „szolgája” részere utazá- engedélyt. Meg is invitálta vacsorára. Engem a generális kuktái láttak vendégül a konyhán és az eszákát a generálisnál töltöttük. Gazdám, mint a tábornok, én mint a kuktái vendége. Másnap a tábornok autóján mentünk Duklára, ahol egy Puspolya nevű kapitányhoz volt ajánló levelünk. Az ő szíves-ségéből átjutottunk a szorosig minden tábori őrn.

Végre ismét osztrák dragonyos patrult láttunk közeledni. Feléjük szaladtunk. Az oroszok rettenetesen lövöldöztek rájuk s mi a legnagyobb golyószóporban elértük a dragonyosokat. A kapitány régi barátom, aig akart megismetni. De mikor megismert összeesóklotta pi-zsós saros aromát. Katonái nem tudták megérteni hogy őlehet, csókolhat egy olyan finom lovasistét egy ilyen rongyos, piszkos csavargót.

— Filharmonikus hangverseny. Katonazenekarunk is van. Ennek agilis és jeles karmestere filharmonikus hangversenyt rendez városukban. Ennek érdekében ma este 7 órakor a Központi kávéházban előkezelt lesz, amelyen zenei életünk kiválósgái vesznek részt a hangverseny sikerének érdekében.

MEGHIVO.

A nagykanizsai Takarékpénztár által alapított
ÖNSEGÉLYZŐ SZÖVETKEZET

1915. évi február hó 21-én délelőtt 10^{1/2} órakor tartja
a nagykanizsai Takarékpénztár helyiségében
18. ÉVI RENDES KÖZGYÜLÉSÉT,

melyre a t. c. szövetkezeti tagokat tisztelettel meghívja
AZ IGAZGATÓSÁG.

Tárgysorozat:

1. Évi jelentés.
2. A felügyelő-bizottság jelentése, ennek alapján a mérleg megállapítása, az igazgatóság és felügyelő bizottság felmentése iránti határozat.
3. A szövetkezet hivatalos közlönyének kilevelése.
4. Az igazgatóság tagjai közül az alapszabályok 23. szakasza értelmében kilépő *Czápáry Ádám*, *Grünhut Henrik*, *Halvax Frigyes*, *Muraközy Lajos*, *Rosenfeld József* és *Halvax Gyula* igazgatósági tagok helyett 3 évi időtartamra, továbbá három igazgatósági tagnak elhalálozása folytán megüresedett igazgatósági tagsági állás betöltésére három új tagnak, *Vojnovits Ede* helyére 2 évi, *Dr. Schwarz Adolf* és *Dr. Mayer Ferencz* helyére 1 évi időtartamra, valamint a felügyelő-bizottsági tagok helyett 1 évi időtartamra újak, vagy azok újbóli megválasztása.

Nagykanizsán, 1915. február hó 1-én.

JEGYZET. A felügyelő-bizottság által felülvizsgált vagyonmérleg a szövetkezeti helyiségben bármikor betekinthező. Az üzletirés birtokosok könyveik felmutatása mellett szávozólajpajkait folyó évi február hó 19. és 20-án a szövetkezeti helyiségben átvehetik.

Vagyon Mérleg és Vagyon kimutatás 1914. november hó 30-án. Teher

	Korona			Btler	
		fillér		Korona	Btler
Pénzkészlet	7592	08	12. évt. Törzsbetétek	70535	—
Kölcsönök	705541	57	13. " "	97437	—
Nagykanizsai Takarékpénztár	154271	57	14. " "	153201	—
Kinlívó kamatok	15679	86	15. " "	186006	—
			16. " "	151585	—
			17. " "	121616	—
			12. évt. Tartalékalap	489	09
			13. " "	503	38
			14. " "	522	53
			15. " "	564	47
			16. " "	467	01
			17. " "	542	09
			12. évt. Osztalék	9435	28
			13. " "	9836	88
			14. " "	10215	04
			15. " "	7371	63
			16. " "	2156	26
			Átmeneti kamatok	69	70
			Összesített személy számla	3189	19
			Külön tartalék alap	21494	29
			Nyeresség egyenleg	35841	24
	889078	08		888078	08

Nagykanizsa, 1914. november hó 30-án.

Unger Ullmann Elek s. k. Trippammer Gyula s. k. Orbán János s. k.
igazgatósági elnök, alelnök, könyvelő.

Fenti mérleg és vagyon kimutatást megvizsgáltuk, a fő- és mellékönyvekkel összehasonlítotuk és azokkal teljesen megegyezőnek találtuk.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Nagykanizsa, 1915. február hó 1-én

Rosenberg Ernő s. k. Krámer Lajos s. k. Deutsch Mór s. k.

Képes levelézólapok
dus választékban
jutányos árban kaphatók
Ifj. Wajdits Józsefnél.

Főzél ésszel. Ez a modern asszony elve. A rég bevált titkos receptek idejüket múlták. Ma a főzel a változott gazdasági viszonyoknak megfelelő jó és izletes konyhát vezetni, ezért jó gazda-asszonyok dr. Oetker-féle sütőport bászálnak, mivel időt, munkát és pénzt takaríthatnak, meg ezenfelül biztosítást nyújt bármiféle sütemény sikeres elkészítésére. A világos fej a legszebb és legáltalább symboluma ezen kiváló konyhaszerünk. Kézi fej mintegy figyelmeztet arra, hogy „Főzél ésszel”. III

A francia ipari termékek ellen.

Az a minden kritikán aluli magatartás, melyet a franciák kedves ország szövetségünk kedvéért a védtelen magyarok osztrákok és németek irányában tanusítottak, immár mind a három nemzetben megteremtette a visszatérési gondolatát. Magyarországon, de főképen Budapesten minden ellen írtóháború indították, ami francia — A különféle francia elvezésű mulatók hamarosan megváltoztatták a fővárosban neveiket, a francia pezsgő, a francia olaj, a francia konzerv, de végül a hőlgyek jóvoltából a francia divat is elvesztette azt a varázsát, amellyel eddig lenyűgözve tartotta a lelkeket. Egy dolgot azonban szinte mindnyájan elfelejtettek boycott alá venni s ez a francia cognac. Cognac városának nevét nem lehet hamarosan kitorúlni a finomabb papamorgókat kedvelő emberek emlékezetéből. Holott talán ez lenne a legkönnyebb dolog. A borból párolt italt a technika vívmányai következtében ma már Magyarországon és különösen Fiumében sokkal jobb minőségben készítik, mint akár a legelső francia gyárakban. Az „Adriatica” Cognac Médicinal néven forgalomba hozott tiszta borpárlata különösen ajánlható gyógyólokra is. Az „Adriatica” borpárlata minden jobb esemégyárú és italmérő üzletben kapható. Az „Adriatica” fiemei gyógykonyakja azonban, hogy jobb a francia gyártmányoknál, tetemesen olcsóbb is. Talán eddig az is volt a legnagyobb hibája, hogy olcsóbb volt a franciánál. Végre megtört a varázs és a magyarok csak magyar cognacot fognak fogyasztani.

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Elfizetési Árak: Egyszer 10 korona, félév 5 korona, Negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Felölts szerkesztő:

Bánkovich János

Főszerkesztő:

Kemény László

Szerkesztőség és kiadóhivatal Beák-tér 1.

Telefon: 192. — Hirdetések újjáadás szerinti.

Az öntudat.

A tömegeknek mindig jelentékeny szerepük volt a népek életében, de sohasem olyan nagy mértékben, mint napjainkban. A mai kor egyik legfőbb jellemvonása, hogy a tömegek tudattalan tevékenysége lép az egyének tudatos tevékenysége helyére.

Ezt mondja Gustave le Bon.

Ez igaz a multa névze.

A multban az egyéni tudatosság mindig a tömeg tudatlanságát használta fel, hogy céljait megvalósíthassa — és döntött a nyers erő.

Még ma is szabályként állíthatjuk fel ezt a tételt egyes népeknél, pl. az oroszánál.

Ott az egyéni öntudat ma is a számbeli túlsúlyban rejlő tudatlanságát erejét veti mindannyiszor a mérleg serpenyőjébe.

Azonban az idő változott. Ma már az egyéni tudatosság által mozgatótt tudatlanság nyers tömege nem mindenütt a számbeli kisebbség nyers tömegével áll szemben, hanem az egyéni tudatosság egyes népeknél (német, magyar) átláthatódtott a tömeglélekbe. Kialakult a tömeg tudatossága, mely nagyobb, legyőzhetetlenebb hatalom, mint a

kancuskával előre hajszolt milliók óriási tömege.

Ebben tévedett Gusztáv le Bon.

Eltekintve annak erkölestelen rugóitól, ez a tévedés indította meg a háborút.

Ez a tévedés a mi örök.

Ez a tévedés az ő gyöngeségük.

Ezért nöhetett oly nagyra az északi óriás a multban Ez a tömeg lelkebe átlátható egyéni tudatosság állította most meg. Ennek bomlasztó ereje semmisíti meg a jelenben, mert nem tartós eredményt csak a tömeglélek öntudata teremt.

A történelmi figyelmes vizsgálata is azt mutatja, hogy az igazi erő, az érték és az ebből folyó győzelem ott van, hol az egyéni tudatos tevékenységet a tömeg tudatos tevékenysége váltotta fel.

Ahol a „szám a lélekkel” áll szemben; ahol a „szám” nagy tömege képezi az erő alapját és iparkodik letiporni a lélekre támaszkodó esékélyebb számú tömeget, ott a lélek erejének fölénye mindig győzedelmeskedik a nyers erő számbeli túlsúlya felett.

Egyik legjobb és legelterjedtebb lapunk is azt írja, hogy a most folyó küzdelem a számarány kiegyenlítődése. Ha ez bekövetkezik, a lélek fölénye biztosítva van.

És ez természetes.

Ma már az ember nemcsak érez, hanem gondolkodik. Az agyból kipattant gondolatot ma már erőszakkal elnyomni nem lehet. Ezt a legszörnyűbban tapasztalhatják az oroszok.

A szám öntudatlan tömegét a keresztka úzi előre; a lélek egyedeit előre hajtja az erkölesi erőből, a honszerelumból láplálkozó öntudat.

Ma már az ember élni akar. Szabadon akarja kibontani Istenről kapott tehetségének szárnyait, szabadon akarja élvezni azt a szellemi, erkölesi tőkét, mit verehétkes munkájával szerzett, összegyűjtött.

Ma már a tömeglélek szabadsága nem elvont fogalom, hanem reális való, mely abban nyilvánul, hogy a szellem és a munka arisztokratáinak testvéri kényszerítéséből pattant ki, nó nagyra a megelégedettségre vágyó, boldogság után törekvő ember létének biztos alapja, reményteljes jövője, fájának biztosítása.

Ma a hadvezér, a kitűnő stratégá zsenimunkáját csak akkor koronázza siker, ha azt kiegészíti a tömeg lelkében élő erkölesi erőn alapuló világos öntudat.

Ebből az öntudatból fakad a siker. Ez szűl az önfeláldozás, a hősiesség légitőt.

A holló mesél.

Magas jegenyék tövében
Pihentem az est hűsében,
S gondolatim messze szálltak
A sok bejárat messze tájának
Hegyn-völgyén kalandoztak,
Meggihentek a újra szálltak
Utazgattam Keleten,
Százaron és vizeken

Fenn, a sűrke osthomályban,
A jegenyék sátorában,
Száz galyak zörrenése,
S a levelek rezzenése
Zavarta a csendet néha,
Egyébként a lég oly méla
S áltató mint lágy zene
S most egy hang vegyült bele.

Feltekinték. A tető fenn
A lombtalan korhadat végén
Ötös tollú madár mozgott
Nézetgett, tollazkodott.

Egy holló volt, százados tán
S ahogy élni látam a fán,
Megdöbbenve néz elém:
Mint ha itene felém.

„Kár!” szóla most tompa hangon
S kisebb szállt a korhadat galyon.

„Messe földről jöttem erre,
Szükségem van béke, csendre,
Mert ahounan én jövök most,
Láng pusztít el falut, várat,
A mezőkön vér folyik,
Népek egymást öldözik.”

„Osataterén, vérmezőkön
E szörnyű nagy temetőken
Lakmároztam ágyuszónál,
Kürt, trombita harsogásnál. —
Ruházatom most is véres,
Csöröm a munkától érdes.
Nem volt erőm maradni,
Vágytam tova szállani.”

„Mi ott folyok, sok mesének,
Százak ezreken hevernek ...

Néma ajkkal égve névze,
Vád a sok nyitott szemekbe.
Ahány halott, annyi ruha,
Azt sem tudni, ki micsoda? ...
Na! régi holló vagyok
De ily példát nem tudok.

„Ti mondjátok, hogy a holló
Prédát lepő undok rabló? —
De csak látnád, mi megy ottan,
Gyilkos, szándék, elthatalan —
Megutálnád a világot,
Mely termi e vad rútaságot ...
Örülök, hogy itt vagyok,
Búske, hogy holló vagyok.”

Ezzel elazált nagy kárrogyva,
Beljebb a fák sátorába —
Én maradtam ott, magamban
Vergődve száz gondolatban,
S lekem elszállt messze tájra
Hol kürt harsan, jajszó, lármá,
S magtelt könnyel a szemem
S azóta sincs éjelem.

Zombory Gyula.

MEGHÍVO.

A nagykanizsai Takarékpénztár által alapított

ÖNSEGÉLYZŐ SZÖVETKEZET

1915. évi február hó 21-én délelőtt 10^{1/2} óraker tartja

a nagykanizsai Takarékpénztár helyiségében

18. ÉVI RENDES KÖZGYÜLÉSÉT,

melyre a t. c. szövetkezeti tagokat tisztelettel meghívja

AZ IGAZGATÓSÁG.

Tárgysorozat:

1. Évi jelentés.
2. A felügyelő-bizottság jelentése, ennek alapján a mérleg megállapítása, az igazgatóság és felügyelő bizottság felmentése iránti határozat.
3. A szövetkezet hivatalos közlönyének kielelőlése.
4. Az igazgatóság tagjai közül az alapszabályok 23. szakasza értelmében kilépő Czápary Ádám, Grünhut Henrik, Halvax Frigyes, Muraközy Lajos, Rosenfeld József és Halvax Gyula igazgatósági tagok helyett 3 évi időtartamra, továbbá három igazgatósági tagnak elhalálozása folytán megüresedett igazgatósági tagsági állás betöltésére három új tagnak, Vojnovits Ede helyére 2 évi, Dr. Schwarz Adolf és Dr. Mayer Ferencz helyére 1 évi időtartamra, valamint a felügyelő-bizottsági tagok helyett 1 évi időtartamra újjak, vagy azok újbóli megválasztása.

Nagykanizsán, 1915. február hó 1-én.

JEGYZET. A felügyelő-bizottság által felvizsgált vagyonmérleg a szövetkezeti helyiségben bármikor betekinthező. Az üzletreaz birtokosok könyveik felmutatása mellett szávozslapjaikat folyó évi február hó 19. és 20-án a szövetkezeti helyiségben átvehetik.

Vagyon **Mérleg és Vagyon kimutatás 1914. november hó. 30-án.** **Téher**

	Korona			Korona	
	flár	flár		flár	flár
Pénzeszközök	7592	08	12. évi Törzsbetét	70535	—
Kötelezők	705541	57	13. " " "	97437	—
Nagykanizsai Takarékpénztár	154271	57	14. " " "	153201	—
Kintlévő kamatok	15667	86	15. " " "	186006	—
			16. " " "	151585	—
			17. " " "	121616	—
			12. évi Tartalékalap	489	09
			13. " " "	503	38
			14. " " "	522	53
			15. " " "	564	47
			16. " " "	467	01
			17. " " "	542	09
			12. évi. Osztalék	9435	26
			13. " " "	9836	88
			14. " " "	10215	04
			15. " " "	7371	63
			16. " " "	9156	26
			Átmeneti kamatok	69	70
			Összesített személy számla	3189	19
			Külön tartalék alap	21494	39
			Nyeresség egyenleg	35841	24
	883078	08		883078	08

Nagykanizsa, 1914. november hó 30-án.

Unger Ullmann Elek s. k. Tripammer Gyula s. k. Orbán János s. k.
igazgatósági elnök. alelnök. könyvelő.

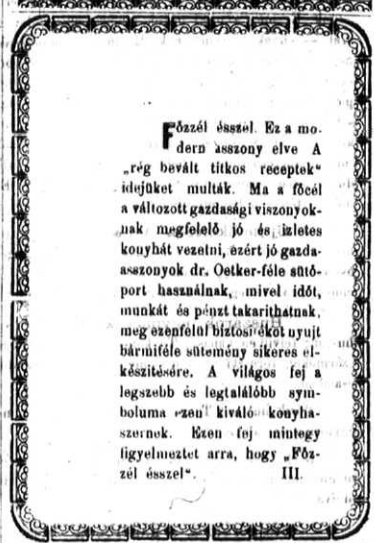
Fenti mérleg és vagyon kimutatást megvizsgáltuk, a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítottuk és azokkal teljesen megegyezőnek találtuk.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Nagykanizsa, 1915. február hó 1-én

Rosenberg Ernő s. k. Krámer Lajos s. k. Deutsch Mór s. k.

Képes levelezőlapok
 dus választékban
 jutányos árbán kaphatók
 Ifj. Wajdits Józsefnél.

Főzél! Főzél! Főzél! Ez a mo- dern asszony elve. A „rég bevált titkos receptek” időjüket multák. Ma a főzel a változott gazdasági viszonyok- nak megfelelő jó és izletes konyhát vezetni, ezért jó gazda- asszonnyok dr. Ostker-féle sütő- port használnak, mivel időt, munkát és pénzt takaríthatnak, meg ezenfelül biztosítják a nyujt bármiféle sütémény sikeres elkészítésére. A világos fej a legszebb és legáltalóbb sym- boluma ezen kiváló konyha- szernek. Kérem fej mintegy figyelmemet arra, hogy „Főzél- zél esszel!”.

A francia ipari termékek ellen.

Az a minden kritikan alul magatartás, melyet a franciák kedves orosz szövetség- sük kedvéért a védtelen magyarok, osztrákok és németek irányában tanúsítottak, immár mind a három nemzetben megteremtette a visszatarlós gondolatát. Magyarországon, de főképen Budapesten minden ellen ítődábó- rut indítottak, ami francia — A különféle francia elnevezésű mulatók hamarosan meg- változtatták a fővárosban neveiket, a francia pezsgő, a francia olaj, a francia konzerv, de végül a hölgyek jóvöltéből a francia di- vat is elvesztette azt a varázsát, amellyel eddig lenyűgöze tartotta a lelkeket. Egy dolgot azonban szinte mindnyájan elfejelejt- tek bojkott alá venni s ez — a francia cognac. Cognac városának nevét nem lehet hamarosan kitörölni a finomabb papírmor- gókát kedvelő emberek emlékezetéből. Holott talán ez lenne a legkönnyebb dolog. A bor- ból párolt italt a technika vívmányai követ- keztében ma már Magyarországon és kü- lönösen Fiumében sokkal jobb minőségben készítik, mint akár a legelső francia gyá- rakban. Az „Adriatic” Cognac Médicina- l néven forgalomba hozott tiszta borpárlata különösen ajánlható gyógycélokra is. Az „Adriatic” borpárlata minden jobb eseme- gáru és italmérő üzletben kapható. Az „Ad- riatic” fumei gyogykonyakja azonban, hogy jobb a francia gyártmányoknál, tele- meesen olcsóbb is. Talán eddig az is volt a legnagyobb hibája, hogy olcsóbb volt a franciánál. Végre megtört a varázs és a magyarok csak magyar cognacot fognak fogyasztani.

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Előfizetési árak: Egyszeri ár 10 korona, félévi 50 korona, Negyedévi 2 korona 80 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Felolvas szerkesztő:

Bánkeovich János

Főszerkesztő:

Kemény László

Szerkesztőség és kiadóhivatali Osztály-tér 1.

Telefon: 192. — Hirdetések díjazásba szerint.

Egyik igaz hősrünk.

Mindegyik emberünket megünnepeljük ma. Helyén való. Példa adás, s a megdícsért cselekedet követésére való buzdítás akar ez lenni. Mindannyiunk tetteire szükség van most a hazának s az ormlottat hősök és nagyok példáját akarjuk mindenki beoltani, hogy az adott körülményekhez képest mindenki egy cselekedjék. Én a pár soromban főhadnagy ur, Pósvai Pongrácot tessek szóvá. Erdemet szerzett már azért is erre, mert ő a háború kezdete óta mindig a harcban van. Már számát sem tudja, hány tüzből volt. A hány napja, hány órája tart igazságos háború, talán már annyiszor nézett farkasszemet hőslélekben a halállal. S a sebesültek, akik az eszaki harctérről hazá jöttek, nem győzik emlegetni vitézi nagyságát s nemes jelkéségét Pósvai Pongrácnak. Valóságos atya a legényeknek. Szólunk csak amugy paraszti nyelven róla, amint a sebesültek mondják. A szive, hős lelke mind a legényesség. S milyen jól érzik magukat környezetében az emberrel, akiknek vezetők, — arról sok rózsaszínű tábori lap ad igaz tanúbizonyságot. Ki nem felelne egy követése sem leveléből ezt a részt: — „Jól vagyunk és a főhadnagy urunk is jól éri magát!“ S ha ezután valamelyik a gyilkos golyótól kidúlne vitézől küzdők sorából, — akkor Pósvai főhadnagy szomoru szóval megnyugtató sorokat ír az elesett hozzátartozóikhoz, hogy a badak utja gazdagabb lett egy hőslélekkel, de a magyar lövészárk szegényebb egy hőssel. S minden sorából kiérzik a bajtárs fájdalom,

gyásza, bánata, hogy egy magyar katonával szegényebb a haza. Néhány százat sor mindex, de eleget mond. Egy vitézi jó lelket jellemel. Bár soká irhatnánk s hallhatnánk róla, hogy háborunk után ama dicsőséges hősök között emlegethetnénk, akik a háborút teljes egészében küzdötték végig annak első percétől dicsőséges befejezéséig!

Az utolsó mázsa.

A szabadság az „élet akadálytalansága“. „Biztonsággal“ párosult „tetterős küzdelem“ a lélek legszentebb javaiért. Az emberi méltóságban gyökerező boldogságnak tesztelése. A lélek szabad szárnyalásából született formázott gondolatnak uralma az anyag, a szellem — a véges mindenség felett.

„Malo periculosam libertatem, quam quietam servitium.“

Nem hódításvágyból, nem anyagiakért, hanem a lélek ezen ragyogó, pótelhatatlan kincséért küzd a hősök légiója, — merre e nélkül nincs fejlődés, nincs haladás, nincs élet. — Ennek az eltiporására sorakozott a zsarnoki önkény, hogy bilinceskebe verje azt, oszirájában fojtja meg a szabad gondolatból táplálkozó örök eszményt, a kalmárszellem szolgálatába hajtja és a

keleten uralkodó szolgálai szellem színvonalára süllyeszte le azt.

A zsarnoki hatalom kreaturáiból álló milliók és a szabadság elpusztíthatatlan eszméiből fakadó erő által lelkesített, vértezett hősök százezreinek veres túsájától dühöngő Európának vérrrel áztatott földje, az a föld, mely az ember bölcsője, táplálója, a béke otthona, a szeretet hajléka volt, most hősök temetője, mert nemsokára az a hős, aki a szabadság ellen küzdve kénytelen áldozni életét.

Csodálatos annak tragikumja, aki az emberiség legszentebb eszményeinek védelmében áldozza életét, de nem kevésbé megindító, amikor a szabadságvágygal magabizáró szegény muzsik kanosukatól izretve lelke ledrágább kincsének eltiporására irányuló küzdelme közben adja át szabadságot szomjazó lelkét teremtetjének, testét az anyaföldnek.

Ezen két tragikum találkozik. Az anyaföld békés ölében pihenő hősök porait széthordja a szellő. A széthordott porsemekekből virág fakad. A virág illatot áraszt. Az illat terjed, lassankint átkarolja az emberiséget — és megfárasztok nemsokára diadaltól a világszabadság.

„Isten áldd meg...“

— Igenis. Intézkedtem.

— Van-e már királyvörös?

— Az a baj, kérem, hogy kúttó is van.

— Hogyan?

A k—i színház lelkes igazgatója határozottan rokonszenvezett a királytal. Meg volt győződve, hogy őtenseg nagyon rossz néven venne a k—i színházról, ha ez csak egyetlen egyszerű ismertetésnek megünnepelni a születésnapját. (Már mint a feleséges urét.)

Egy szép napon a direktor ur így szól a főrendezőjéhez, nyájás fogvisorgatással:

— Holnapután van a legfelsőbb születésnap.

A főrendező — egyszersmind szerelmes színlész, dramaturg, titkár és legfőbb mindenegyéb — alkülözhetelensége tudatában, fölüeny nyugodtsággal felel:

— Bocsanat, őfelsége a király nagyon nagy ur, de azért ő is csak egyetlen születésnappal rendelkezik. Miután tehát felső és felsőbb születésnap nincsen —

— Ne izetlenkedjék. Amint tudja, ebből az alkalomból diszeladást rendezünk.

— A külső nézőtár bizonyos kiváltságos mellott.

— Ugy van. Remélem, előkészítette már.

— Igenis. Intézkedtem.

— Van-e már királyvörös?

— Az a baj, kérem, hogy kúttó is van.

— Hogyan?

— Az egyiket az a kritikus írta, aki mindig le szokott bennünket rántani, a másikat pedig az, aki általában magasztalja az előadásainkat. Mindegyik azt követeli, hogy az költeményét szavaltassuk.

— Melyiké szebb?

— Mind a keltőé szebb-telen. Ebben ugy hasonlítanak egymáshoz, mint az egyik záptojás a másikhoz.

— Mindegy. Annak az urnak a versét fogaduk el, aki a jó kritikákat szokta írni.

— Bocsanat, épp ellenkezőleg. Ez a kritikus ur már nem írhat róluak jobbakat. De a másik, az igen is írhat.

— Csak hogy akkor odajutunk ám, ahová a mádi zsidó. Az eddigi dicsérből lesz majd ezután gáneselő.

— Az megtörténhatik. De nem rögtönösen. Ehhez idő kell. Valamelyes „átmenet“. Addig közeljuttunk a jövő legfelsőbb születésnap és akkor épp ilyenformán engesztelhetjük ki majd a megsértett költő-kritikust.

— Nem bánom. Legyen ugy — Aztán melyik darabot tűzte ki?

— A loginasztikusabbat. A „Vizkereszt“-ot. Magyarul: „Amit akarok“.

— Megbolondult!

— Nem, kérem. Abban a darabban ugyanis, amint méltóztatik tudni, nem kevesebbről, mint három királyról van szó és így azt gondoltam — A zord direktor ur káromkodik, mint három pogányos és rögtönös elcsapatással kezegetti a jövedvü rendezőt, akinek évenként átlag ötvenezer volt már alkalma hozzászólni az efelé elcsapatáshoz.

Vágre is a „Vizkereszt“ hegyébe — „közbejött akadályok miatt“ — „Bánk-ban“-i tüzik ki előadásra.

— A harmadik részt, a „apoteózis“-t, és magam, személyesen fogom rendezni — szól az igazgató ur. Holnap lefolyott tíz órára írjon ki főpórbát és gondoskodjék, hogy a kultikus őfelsége a király sobrát szép tisztán adja ki majd az előadásához.

— Parancsára, direktor ur.

A diszeladás napján késő délután, a főrendező vésztojósó arecal állít be az igazgató sobrájába.

— Van szerencsém jelenteni, baj van, direktor ur!

— Mi a fránya már megint?

— A király gipszobrárt nem lehet használni.

— Már miért, az istennyilába —?

Meghívás.

A „Gazdasági önszegélyző szövetkezet Nagykanizsán” XVII. rendes évi közgyűlését

f. évi február hó 28-án d. e. 11 órakor a Zalamegyei Gazdasági Takarékpénztár r. t. helyiségében tartja meg, melyre a t. o. szövetkezeti tagokat tisztelettel meghívja

AZ IGAZGATÓSÁG.

Tárgysorozat:

1. Igazgatósági- és felügyelő-bizottsági jelentések az 1914. évi üzletmenet- és számadásokról.
2. Az 1914. évi számadások előterjesztése, a mérleg megállapítása, a nyereség mikénti felosztására vonatkozó határozathozatal és a felmentvény megadása.
3. A szövetkezet hivatalos közlönyének kijelölése.
4. Az alapszabályok 35. §-a értelmében a működési sorrend szerint kilépő *Kránicz József, Klein Ignác, Rosenthal*

Jakab igazgatósági tagok helyett újak vagy ugyanazoknak 3 évre, és az alapszabályok 40. §-a értelmében felügyelő-bizottsági 3 rendes és 2 póttagnak 1 évre megválasztása.

Kelt Nagykanizsán, 1915. február 4-én

JEGYZET: A felügyelő bizottság által felülvizsgált és hitelesített számadások és mérleg, úgy az Üzleti jelentés a szövetkezet helyiségében a hivatalos órák alatt betekinthetők. Szavazólapok ugyanott február hó 26—27-én átvethetők.

VAGYON

Mérleg

TEHER

	számlán	ÖSSZE			számlán	ÖSSZE	
		korona	fillér			korona	fillér
1911—1914. évt. Kötelező		75787	—	Tartókéalap		20704	88
1912—1915. " "		74969	—	1914—1917. évt. Üzletrés		148355	—
1913—1916. " "		110340	—	1913—1916. " "		185742	—
1914—1917. " "		149664	—	1912—1915. " "		124742	—
Kintlevő kamat		5827	99	1911—1914. " "		143901	—
Felosztott évt. függő		559	35	1911—1914. Tökés. nyeresemény		9805	18
Ideiglenesen elh. tőke		193155	74	1912—1915. " "		5178	09
Pénztár		11612	87	1913—1916. " "		2222	13
				Függő kezelési költség		4902	70
				Tiszta nyereség		26392	97
		621945	95			621945	95

Kelt Nagykanizsán, 1914. december 31-én.

FAICS LAJOS s. k.
elnök.

KNORTZER GYÖRGY s. k.
ellenőr.

ÖSTERREICHER JÓZSEF s. k.
könyvelő

Jelen zármérleget a bemutatott fő- és mellékkönyvekkel megegyezőnek találtuk.

Nagykanizsán, 1915. február hó 4-én.

ROTHSCHILD SAMU s. k.
felügy. biz. tag.

KERTÉSZ JÓZSEF s. k.
felügy. biz. tag.

WALIGURSZKY ANTAL s. k.
felügy. biz. tag.

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfélon és csatlólkán.

Elsőfélével Árak: Egész évre 10 korona, félre 5 korona, Negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Feladó szerkesztő:
Bánékövich János

Főszerkesztő:
Kemény László

Szerkesztőség és kiadóhivatal Beák-tér 1.

Telefon: 182. — Hirdetések díjazásba szerint.

Kulcsár Gyula.

Hősi halált halt az északi harctéren. A 20. hónap ezred tartalékos hadnagya s a magyar paedagógusok egyik kiváló munkása volt. Hősi halála nemcsak küzdőhadsergünk gyász, hanem nemzeti oktatásgyűnknek is vesztésége. De gyászolja árva maradt családja is, két kicsi, apró gyermeke s özvegy felesége, amely a legjobb apát s az önfeloldozó férjet vesztette el [Kulcsár Gyulában. Hogy haláláról külön emlékezzünk meg, annak oka, hogy Kulcsár Gyula a mi főgimnáziumunkban is tanított néhány évig, míg a zalaezerségi főgimnáziumhoz az állam ki nem nevezte. Emléket nemcsak társadalmi életünk őrzi, hanem számos tanítványa is, akik szeretettel őrzik emlékét a jó tanárnak, a gondos nevelőnek. Működését azonban nem merítették ki az iskola. Irodalmi munkásságának is szép emléke maradt azokban a különböző cikkeiben, amelyek a különböző sajtóorgánumban s a szaklapokban megjelentek. Képzett lelke gazdaságának örök emlékei ezek s pedagógus ráteremttségének megmaradt bizonyítékai. Jó baráti szívének s ragaszkodásának sok ember eleven tanúsága nálunk, akiket a legnemesebb érzés fűzött Kulcsár Gyula személyéhez. S ma már ez a baráti szív kihűlt s az a nemes lélek utolsó lobbant. Lobbanás azon az oltáron történt, amelyen egész életé áldozás működése miatt igaz és nemes áldozat volt — a hazaszeretet oltáron. — Nemcsak élete, hanem halála is áldozat volt abban a klasszikus formában, amelyet tanítványai előtt annyiszor mellatott. Halálával is tanított tehát, — hogy mint kell sze-

retni a hazát, tettel, akár vérünk ontásával is. Méltó halál volt Kulcsár Gyula kimulása az ő életéhez, egyéniségéhez. Ideális lelke szebben nem szólhatott utolsót növénydekéhez, mint e tettel, mikor vitézségével mutatta meg, hogy mint szereti az igaz magyar hazáját.

A paraszt.

A magyarnak helyzete nemcsak geográfaiilag különbözik az európai népek helyzetétől, hanem a fajok összetételében is speciális, a mi a nemzet jövőjére, fenmaradására, a nemzeti egységet előfeltételező független magyar nemzetállam kialakulására döntő fontosságú.

Ezt a faji különbséget, a fajok vegyülékének e mozaikszerű összetételét elantatni, az itt lakó népet egy erős, fajirzésben egységes egésze összegyűrt, abból egy élet-erős, fejlődésre képes nemzetet alkotni csak az évszázadokra visszanyúló, ősi alkotásai-iban, zengzetességében, választékos kifejezésekben, fonosság, hajlékonyságában, gördülékenységében egyszerű, a fejlődésre, az érzelmeinek, indulatok, vágyak, szenvedélyek interpretálására alkalmas nyelv segítségével lehet.

A magyar nyelv segítségével, melynek melábus, a múltat és a jövőnd szenvedéseit

magába záró akkordjaiból elementáris, lenyugzó. bilibilioselő erővel tör elő a szív szava — a dal; melynek szívéhez szóló hangja bájos harmóniában leli meg az utat a szívhez; mely a fű, fa, virág, mező, berek, a bérc, a fenyves fogalmait egy elragadó keretbe foglalva oly megindító légysággal elegy tömörséggel vegyített méltósággal írja ki törőhíhetetlenül a lélekbe a leltunt fényes korok csokorra kötött illatos virágjait; melyen oly edesen mereng él a kihűlni készülő szív és varázsol rózsás pirt a gondoktól barázdás arcra a mindnyájunkat lenyugzó bájos emlékezet.

Oh! a nyelv nagy kínosa az embernek!

Egy nemzet függetlenségének záloga. Boldog az a nemzet, melynek gyermekei közé nem ver éket a nyelvkülömbözöt.

A nyelv ismert meg az ősi tradíciókkal, melyeket a regösök, az „igricok“ éneke lelkünk érzéseivel egybeforraszt. A nyelv által válik a patak csobogása, az alföldi szellő, a hegyi pástortűz, a levegőben kavargó por, a begyepesedett hant az élet kiszakíthatatlan részévé, mely a lélekben a mult fájó emlékeit, a jelen szépségeit, a jövő reményeit egy boldog, büszke érzésé, a hazaszeretet érzésévé egyesíti.

A nyelv segítségével születik meg a

A háborus világ.

Olyan régen tudni vágytam
Hogy a háborus világban
Mint élnek az emberek?
Mig a véres harci térén
Sebesülten s fogoly-képpen
Pusztul egy-egy hadserég.

Most látom mi szürke próza
Részletekre felaprózva
Egész ország élete;
Teli vagyunk békevágyal,
Ez a vágyunk folyton szárnyal,
Hossza nincs és vége se!

Gyermek-édesapját félti
S a vénségre hajló férfit,
Harcos katonafiát,
Ápoljuk a sebesülteket,
Mig más a sok menekültnek
Bőven emi, inni ad.

Sok a kedvesét siratja,
A kút vágya, indulatja
Halálos veszélybe vitt;
És siratja gyászruhásan
S nincs vigasza semmi másban —
Vigasza csupán a hit.

Győzni fogunk, semmi kétség!
Biztat minket a reménység,
Meg a magyar őserény;
Hogy a hol megvetve lábunk
Ott szilárdan meg is állunk
S győznünk kell a harc terén.

S a nagy idők végét várván,
Dús reménység lágy párnáján
Napot nap után tolnak;
S míg a harcok sorsa eldől
Életet a hentesektől
S a pékektől koldulunk . . .

Nagy Lajos.

A temető tünderei.

IRTA: Székula Jenő.

Fekete szél csapott végig az elhagyott folyó part fölött. Az árokcsellen a méla fűvek és a kiserleties körvek, busan hajladoztak, zogtak. A katona meggyorsította lépteit.

— Jaj csak idejében elérjem szülőházamat; sóhajtott szomorúan. Hogy láthatnám meg egyszer testvérénkemmet, mielőtt meghalok. Hogy csókot nyomhatnék halovány ajkukra.

Hét loánytestvére gondolt, akik éltek a déli Tisza partján elhagyott faluban, — mig őt ismeretlen földre, kalandba, háborúba ragadta a végzet.

Vajon gondolnak e rédm. imádkoznak-e vajon értem! — tűnődött a katona.

A léba borzasztóan égött és fájt. Golyó tépte fel — valahol Egri Palanka alatt. S ő srökött, a kórházból, ahova erőszakkal befektették, a vasuti kocsiából, ahova százával rakták fel a bologeket.

Ha meghalok, — suttogta, — hazai föld boruljon tetemem fölé. Hét testvérem fehér keze áltasson a síromra virágot.

Az országút magasra nyuló jegenyefái lenyagotéleg hajladoztak feléje. Mintha ellenséges őrszemek,

ZALAI KÖZLÖNY

Magyarok hátán és csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félre 6 korona, Negyedévre 2 korona 60 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Felétlen szerkesztő:

Báné Kovács János

Főszerkesztő:

Kemény László

Szerkesztőség és kiadóhivatali helyiség

Telefon: 192. — Hirdetések díjazásában szerinti.

A béke.

Bár anachronismus, mégis a békéről akarok beszélni. És amikor ezt teszem, úgy érzem, mintha haragra szólítanának mindnyájukat, mintha szívetek legszentebb érzelmeit, lelketek legtisztább erőit, elmétek legnemesebb gondolatait tüzelném fel — egy szent, nemes harcra, a harcok legaldásosabbikára — a béke háborújára.

Igen! Háboruba szólítalak egy szent, tiszta fehér lobogó alatt, mely alatt az emberiség legőszintébb, legigazabb fiait harcoltat, hol a tömeg gunnyjától kísérve, hol meggyalázva, talán bitóra, máglyára, vérpádon hurokolva, mert a béke legnagyobb harcosa Krisztus is keresztben lehet ki lelkét — de megis diadalmasan.

Oh szent és nemes harc ez! Úgy érzem, mintha itt volna most közöttünk az ő szelence, megbízhatóság lelkemet, meggyújtáná csodás varázserejével elbűvölne szíveteket s szavaiban az ő lelkének egy parányi ereje lüktetne.

Nézzetek! Nincs e földön talpalatnyi föld, melyet vér nem áztatott volna. Ninos hant, melynek porai között rég elhullott hősök maradványai nem volnának szétmorzsolva. A

föld csupa csatatér, itt is ott is nagy oszák gyászos emlékei nehezülnek az utas lelkére. Mintha a szellő, mely végigsívit a sírokon, az elhullott hősök, az alvók sóhajától, vagy az árvák, özvegyek siralmától, vagy egy nagy vadtól volna olyan siráserterő?

E vád az emberi történelem vádjai!

Olvassátok a történelmet! Ott van az erény, az eltiprott szegény erény panaszai, melynek oly kevés szó a bizalma, oly szerényen vonul meg a nagy vérengzések mellett, melyek tömérdek návtelen áldozatot ott vándolnak a sátorokban, A hősök dicsősége, a vérbibor, mind-mind egy-egy kiáltó vád!

Oh miért, miért ez a kérdés! Miért kellett anyai vérnek folyania, miért kellett anyai családnak koldusbotra jutnia, anyai özvegynek és árvának támadnia? Miért anyai munkabíró kéznek lehanyatlania?

Miért? Ez a történelem vádoló kérdése!

Számon kéri az emberiségtől, miért öntözi vérrrel a földet, melyen boldogul élhetne, miért gyilkolja önmagát? Miért feledi a nagy jöltevéit, míg a történelmi idők utját vérvével festi pirosra?

Egy nagy vágy utalja az emberiséget, — a hatalmi vágy!

Pedig e fogalom sincs tisztázva a népek lelkében!

Hol van a hatalom? Valjon nem nagyobb erő egy maroknyi szabad nemzet, mint egy kauszukával összehajtott, igába szorított, állammá öszegyurt, vak milliókból álló birodalom.

Hol van hát a hatalom?

Az ész, az erő a szabad polgárok szabad lelkének, a gondolatnak, a művészetnek és tudománynak kicsiny földterületén is, de napról-napra fokozódó, jóléti boldogságot teremtő ereje! melynek nem kell a szent nemzet földje: elég a magáé; hisz kicsiny földterületen is nagy nép lakozhat, kinek lelkében élő honszerelme szentebb, felségesebb, aljuszíthatatlanabb erő, mint a buta, vak, állig fegyverzett milliók óriási kaszárnyája!

A szabad, művelt nemzet a békeben virul, a szarnoki igá alatt ryögő nép a háboruban ad életjelt magáról.

De hát nem esztelenység-e a háború? Van-e valami oka, mely elfogadhatóvá tenné? Van-e erkölcsi alapja?

„A háborúnak csak egy oka van mindig: ez a hatalmi vágy, a terjeszkedés. A nagy állam kolosszus hatalmas tagjai szétterjesz-

Bajtársaimhoz...

Csak egyhangúság kedveléségek,
Kihalt belőlük már az élet
Reményük végső sugara is
Vagy megfakult vagy semmiről lett
Nincs jelenük, nincsen jövőjük,
Csak múltjuk melyen mint a gyermek,
Felváltva sírnak, mosolyognak
Ha összeülve elmerengnek.
Mindannyian élőhalottak.
Nem lelkesít őket semmi.

Csak egy vágy tűz még élt elbűvöl:
Hogy legyen bőven iuni, enni!
És aztán — jöhetnél, ő sors!
Elkészült lelkeket találjal,
Kiknek szent a meggyőződésük:
Rosszabb már nem jöhet a múltal! —
Csak én nem hiszem, hogy a napunk
Éltünk egére fel ne jöjjon!
Uj tavaszi látok szívetek —
Verezőszákkal tölt harcmezőn!
A melyet mi teremtettünk meg.

A mely tetteink nyomában támadt,
Mely örök példája lesz annak,
Hogy mint szerettük a hazánkat!
S az a tavasz már nincs is messze!
A tél leple még eszem olvad
S már megfújják fiuk nekünk is
A lelkesítő riadókat.

Nagykanizsa, 1915 febr.

Nagy Győző.

Kaszás Pali hőstette.

Írta: Dezsényi Viktor.

Nagy sürgős-forgás volt Kaszásék házában, mintha lakodalomra készültek volna; — de hisz nem volt leány a háznál. Nagy esemény volt azért biz ez, habár nem is lakzi; Pali jött megebeszéstül a harctérről, annak a fogadtatása lesz.

Megvolt hiva a pap, a jegyző, a biro, a Miska, Pista meg a János sógor a felszágével és egész házinegyével együtt.

Nagy eseménye volt ez az egész falunak, mert hát Pali tartották az első verokedőnek a határban,

és így természetesen, hogy kíváncsi volt az egész környék népe, mit művelt a híres legény ott fent a csatatéren.

Hát most itt volt. Egy kicsit blogva támaszkodott bojjára, de már nem látszott meg semmit rajta, hogy szenvedett is.

Mikor a vacsorát már elfogyasztották, elkezdtek biztatni Pali-t, hogy meséljen valamit az ő kalandjából. Soká kérlette magát, de végre is belekezdett.

— Hát iszen — kezdte Pali — beszéni nem is vána szabad, de ha kentek megierik, hogy nem jár-e a szájuk, hát ebeszélék egyet-mást.

— Ne hát úgy kezdődött a dolog, én a szakszomma' előre vótam küdve patrulnak. Megyünk-megyünk csendesen, amerre csak lödöbögést hallunk, gyítt utánunk az ezredes. Azontsa azért néz ő is körülül, mer' hát úgy tuggya, hogy errü gyü' a beste kokázja és ő is skarná látnyi, hogy sok-e?

Mondok! Mennyen vissza ezredes ur, mert hát meg is lephet bennünket ez a fránya muszka és ha valami bajs enné vitélő ezredes urnak, hát mi lenne ezredünkke, az ú jó aplya adék?!

Tetszett ez a beszéd a hős ezredesnek és azontsa rá: „Nem félek én fiuk, mer' iszen itt vat-

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hárton és csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félvre 5 korona, Negyedévre 2 korona 60 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Feladó szerkesztő:

Báné Kovács János

Főszerkesztő:

Kemény László

Szerkesztőség és kiadóhivatal Hosszútér 1.

Telefon: 182. — Hirdetések díjazásában szerinti.

A béke.

Bár anachronismus, mégis a békéről akarok beszélni. És amikor ezt teszem, úgy érzem, mintha harcra szólítanának mindnyájukat. Mintha szívetek legszentebb érzelmeit, lelketek legtisztább erőt, elmétek legnemesebb gondolatait tüzelném fel — egy szent, nemes harcra, a harok legaldásosabbikára — a béke háborújára.

Igen! Háboruba szólítalak egy szent, tiszta fehér lobogó alatt, mely alatt az emberiség legőszintébb, legigazabb fiai harcoltak, hol a tömeg gunnyjától kisérve, hol meggyalázva, talán bitóra, máglyára, vérpádon hurcolva, mert a béke legnagyobb harcosa Krisztus is keresztén lehetett ki lelkét — de mégis diadalmasan.

Oh szent és nemes harc ez! Ugy érzem, mintha itt volna most közöttünk az ő szelleme, megibletné lelkemet, meggyújtana osodás varázserejével elbűvölne szíveteket s szavaiban az ő lelkének egy parányi ereje lüktetne.

Néztek! Nincs e földön talpalatnyi föld, melyet vér nem áztatott volna. Nincs hant, melynek porai között rég elhullott hősök maradványai nem volnának szétmorszolva. A

föld osupa csatatér, itt is ott is nagy osaták gyászos emlékei nehezülnek az utas lelkére. Mintha a szellő, mely végigvisít a sírokon, az elhullott hősök, az alvók sóhajától, vagy az árvák, özvegyek siralmától, vagy egy nagy vádtól volna olyan sirálsru? —

E vád az emberi történelem vádjai!

Olvassátok a történelmet! Ott van az erény, az eltiprott szegény erény panasza, melynek oly kevés szó a bizalma, oly szerényen vonul meg a nagy vérengzések mellett, melyek tömérdek növelten áldozatai ott vándolnak a számokban, A hősök dicsősége, a vérbibor, mind-mind egy-egy kiáltó vád!

Oh miért, miért ez a kérdés! Miért kellett anyyi vérnek folyania, miért kellett anyyi családnak koldusbotra jutnia, anyyi özvegynek és árvának támadnia? Miért anyyi munkabíró kéznek lehanyatlanja?

Miért? Ez a történelem vádoló kérdése!

Számom kéri az emberiségtől, miért öntözi vérrel a földet, melyen boldogul éhetne, miért gyilkolja önmagát? Miért feledi a nagy jölvétőt, míg a történelmi idők útját vérrel festi pirosra?

Egy nagy vágy utálja az emberiséget, — a hatalmi vágy!

Pedig e fogalom sincs tisztázva a népek lelkében!

Hol van a hatalom? Valjon nem nagyobb erő egy maroknyi szabad nemzet, mint egy kaucuskával összehajtott, igába szorított, állammá öszvegyurt, vak milliókból álló birodalom.

Hol van hát a hatalom?

Az ész, erő a szabad polgárok szabad lelkének, a gondolatainak, a művészetnek és tudományának kicsiny földterületen is, de napról napra fokozódó, jólétét boldogságot teremtő ereje! melynek nem kell a szent nemzet földje: elég a magáé; hisz kicsiny földterületen is nagy nép lakozhat, kinek lelkében élő honszerelme szentebb, felségesebb, elpusztíthatatlanabb erő, mint a buta, vak, állig fegyverzett milliók óriási kaszárnyája!

A szabad, művelt nemzet a békeben virul, a zsarnoki iga alatt rygő nép a háboruban ad életjelt magáról.

De hát nem eszteletség-e a háború? Van-e valami oka, mely elfogadhatóvá tenné? Van-e erkölcsi alapja?

A háborúnak csak egy oka van mindig: ez a hatalmi vágy, a terjeszkedés. A nagy állam kolosszus hatalmas tagjai szétterjesz-

Bajtársaimhoz...

Csak egybaugás kedvetlenség,
Kihalt belőlük már az élet.
Roményük végső sugara is
Vagy megfakult vagy semmivé lett.
Nincs jelenük, nincsen jövőjük,
Csak multjuk melyen mint a gyermek,
Felváltva sírnak, mosolyognak
Ha összeülve elmerengnek.
Mindannyian élőhalottak,
Nem lelkesíti őket semmi.
Csak egy vágy tűz még élt előbük:
Hogy legyen bőven juui, enni!
És azután -- jöhetnél, ő sors!
Elkészült lelkeket találnál,
Kiknek szent a meggyőződésük:
Röszebb már nem jöhet a másfél! —
Csak én nem hiszem, hogy a napuk
Éltünk egére fel ne jöjjen!
Uj tavaszt látok szívetek a —
Vér-öszákkal telt harcmezőkön!
A melyet mi teremtettünk meg,

A mely tetteink nyomában támadt,
Mely örök példája lesz annak.
Hogy mint szeretők a hazánkat!
S az a tavasz már nincs is messze!
A tél leple még elsem olvad
S már megfújják fiuk nekünk is
A lelkesítő riadókat.

Nagykanizsa, 1915 febr.

Nagy Győző.

Kaszás Pali hőstette.

Írta: Dezsényi Viktor.

Nagy sürgés-forgás volt Kaszások házában, mintha lakodalomra készültek volna; — de hisz nem volt leány a háznál. Nagy esemény volt azért biz ez, habár nem is lakai; Pali jött megebeszülten a harctérről, annak a fogadtatása lesz.

Megvolt hiva a pap, a jegyző, a biro, a Miska, Piata meg a János sógor a felségével és egész házinépével együtt.

Nagy eseménye volt ez az egész falunak, mert hát Pali-t tartották az első verekedőnek a határban,

és így természetes, hogy kíváncsi volt az egész környék népe, mit művelt a híres legény ott fent a csatatéren.

Hát most itt volt. Egy kicsit bicogva támaszkodott botjára, de már nem látszott meg semmi rajta, hogy szenvedett is.

Mikor a vacsorát már elfogyasztották, elkendték biztatni Pali-t, hogy meséljen valamit az ő kalandjairól. Soká kérte magát, de végre is belekezdett.

— Hát iszen — kezdte Pali — beszéni nem is volna szabad, de ha kentek megígérik, hogy nem jár-e a szájuk, hát beszélek egyet-mást.

— Ne hát úgy kezdődött a dolog, én a szakaszomra' előre vótam kátré patrulnak. Megyünk-megyünk esondesen, amerre csak lódobogást hallunk, nyugt utánunk az ezredes. Aszonta azért néz ő is körülül, mer' hát úgy tuggya, hogy errő gyön a beste kozákja és ő is akarná látnyi, hogy sok-e?

Mondok! Mennyen vissza ezredes ur, mert hát meg is 'lephet bennünk' ez a fránya muszka és ha valami bajs esne vitőlő ezredes urnak, hát mi lenne ezredünkke, az ő jó aptya nekő?!

Tetszett ez a beszéd a hős ezredesnek és aszonta rá: „Nem félek én fiuk, mer' iszen itt vat-

kednek s lenyomnak kicsiny nemzeteket. Szegény magyar hazánk nem volna annyi harmezőből elborítva, nem emelkednének síkjain az ember koponyákból hányt halmok, szántóföldjein nem oszobulna ki az ekavas karddaraboktól, miket a barázdákból kifordít. történelmünk szava nem volna olyan bus, bánatos, mint egy gyászbeszéd, nem volna olyan fájdalmas, mint az ártatlanul szenvedő mártyr szava, nem volna olyan felséges, regéket beszélne egy nagy nemzet nagy fiairól, nagy fájdalomról. nem volna olyan vadozó, mint a mostoha gyermek büszke panasza!

Történelmünkön egy nagy nemzeti vágy vonul végig — a béke utáni vágy. És megis hányszor nyögött mint nagy beteg ezer sebtől vérezve, siralom és halálhörgés váltá fel térein a harci zajt, erőteljű hanyatlott pihenőre, de mint a görög rege Prometheusa újra virulni kezdett, hogy aztán újra az önvédelmi, szabadságharcokban hullassa vérét, ássa fia koporsóját. Mióta nemzetünk alkotmányos állammá alakult, valamennyi harci két csoportba osztható: áldatlan belvillongás, testvérháború és önvédelmi harcra,

Ez utóbbi háború az egyetlen, melynek alapja erkölcsi, melyre maga az Isten ruházta fel az embert épp úgy mint a nemzeteket. Ezen áldás, dicsőség van, a többihez átok, vád, szégyen foljta tapad.

Ez az alapja a most dúló háborúnak is. Legszenzibb javaiért folytatott önvédelmi élethalál-harc ez amit ráuk kényszerített a terjeszkedni és mindent letiporni akaró hatalmi vágy.

— Már — már azt hittük, hogy az emberiség öntudatra kezd térni. Mintha nemzeti korlátokon felül emelte volna az embereket a lelkebe irt isteni képmása iránti tisztelet

— az emberiség a humanizmus minden népet, nemzetet megbecsülni, minden állami jogot tisztelni tanító eszméje. Mintha az emberiség nagyjai, kiválasztottjai lelkében megcsendült volna a nagy vád, melyet a történelem olvas fejére. Mintha bekéőbb csillagok jártak volna az égen, mintha az emberek lelkét megihlette volna a béke szelleme s a nemzetek boldogsága között már nem lett volna oly kiáltó az ellentét.

Egy új világot váltunk látni, melyben nincs fegyver, hanem az acél gépekké kovácsolva, ész szolgálatába hajtva, nem ember elleni, hanem a természet erői elleni csatában villog; melyben nincs durva önkény, hanem az emberi boldogság, a béke, a műveltség templomában a szeretet, a jog hamisítatlan eszméje ver tanyát, a műveltség, a humanizmus szentelt csarnokaiban az emberi jogok ülnek diadal.

— Oszáldunk! De azért nem esünk kétségbe, mert törhetlen hittel valljuk, hogy a lelkünkre ráfeküdt sötétséget áttörő a világosság.

Az idők méhe az Isten újmutatásának nyomait hordja magában.

A szikra el vanelve. Ebből tűz támad, mely beleolvasztja a sisakokat, összeolvasztja a kardokat, ágyukat, de összeolvasztja a népek jellemét, az emberek szívét is és a háború átkot, vért és holdgátalanságot termő szelleme eltűnik, a béke testvéreké öleli az embereket a nagy, egyetemes emberi érdekek munkálatában.

Ma már azonban tudjuk, mert tapasztaltuk, hogy erős jellemekre, igaz katonákra van szükség, mert ezen új erőn nyugszik az emberi értékeket átfogó béke.

Tudjuk, hogy életünk, fejlődésünk jövőnk akkor biztosított, ha erősek vagyunk.

Azért arra kell törekednünk, hogy már a gyermek lelkében gyökeret verjen a békevágy, kialakuljon értéke, védelmi szükség-érzete, tehát minden melles tényező háttérbe szorítson az emberiség egyetemes javait magába záró erkölcsi erő; akkor a férfiú akaratereje megvalósítja azt és akkor: ez a szó előre a fejlődés, haladás útját jelző munka jelszava lesz és nem a püsztilás, nem a halál diadalkiáltása! Etc.

Küldjünk katonáinknak thermosüvegeket, teát, konyakot, likört, csokoládét, caces-t!

Az adományokat köszönettel fogadja s a hadtáp-parancsnokságokhoz juttatja a honvédelmi miniszterium **Hadsegélyező Hivatala**, Budapest IV., Váci-utca 38. sz.

Pártoljuk a Vöröskezeszt egyeletet!

Használjunk hadisegély bélyeget!

Ne adjunk alkoholt katonáinknak!

— **Istenisztelet.** Az izraelita templomban a péntekesti istentisztelet f. hó 19-étől kezdve további intézkedésig d. u. 1/8 órákor fog kezdődni.

lok ti. majd csak ebáutok a muszká: ha ha szia annyi gyúzi is!

Hát gyúzi is ám, hogy az isten verte vóna meg őket, — előrd, hátturu, míg talán a ragyogó égbe is muszka potyogott, annyi vót.

Aszonta az eredes ur; „Szahagynk.“ De nem vót má' merre. Látta azt ő is és azt kajította: „Előre gyerekek! Mutasson meg, hogy hal meg a magyar, ha győzni nem tud.“

Belovágtuk sarkantyunkat a ló vékonyába és röptünk neki a muszkának, mint a szárnyas szelvény. Elő az eredes ur! De látta a kozák, hogy nyócan vagyunk nem ijedt meg, hanem gyútt ő is, de bizony megbánta. Ütöttünk, vágtuk, csak úgy bulolt, mint a ferges óma, ha szél rizza a fáját. Mán azt gondoltuk, meg is szabadulunk, de hát biz ami jó spánkut egy rebelis goló érte és lebukott a lórd. Miket e'fogott a mérég, úgy veszekedtünk mint maga az eleven ördög és nagy nehezen sikerült is keresztüvágnyí magunkat és e'szalanyú.

Később összenőtem hányan vónánk. Hát bizony csak négyet tudtam összeszámonyi, magamon kívül, azok közt is az zaplatyú Jano alig tudott a lován üyni, mer' hát biz odavágtok nekije a kozák.

Léltünk, hogy kifajuk magunkat. Nagyon eszámolom ami jó spánkut, hogy ő ott maradt pedig hát menyire bizott benaduk. Aztán aszontam a fiunknak „Gyerekek az eredes urat meg kó keresnyia ha elő, ha halott, annéki mi vissza nem mehetünk, mert lenöznek bennünk a többiek s aszongyák ráuk, hogy gyáva.“

Hát amint a lovak e' kiest kifuták magukat, utánuk megyünk és megkeressük.

Felöltünk a lóra és e'trappótnuk keresztük a helet a hun verekedtünk s nagy sokára meg is tanáztuk. Sok kozák fektét a lóra a földön. Egyszerre csak nagy kióztást hallottunk egy csomó hött ember alu, hát odamegyünk nézzük, a Jóska vót szegény, csak a feje kaudikát ki úgy e'takarta az a sok muszka. Kihuztuk, lábra állítottuk. Nyögött szegény egy darabig, de aztán mikor felöltöttük egy e'csipeti-kozák lóra, aszonta, hogy sose érezte illeu jó magát, mind most. Az mán azér biztos, hogy lödöttél ő keme. Mikor e'montok, hogy mi jártaba vónánk; megörvendeztetett, mer' hát ő látta, amint az eredeset föntek és e'arták viynyi, az még vagy két muszkat fódhó ród, — de hát sok lud disznót gyók — mégis evitték magukka Jóska is helyőltte természet és v'ezetelt bennünket, mer' hát ő látta, hogy merre mentek.

Egyszerre csak egy lovat láttunk, mely ere-óra futkoz. Megismertem benne az eredes ur lovat és rákajítottam. E'kezdte hógyezni a fület, egy ismárbót nyírettelt és oda trappól hozzánk. Megnéztük a nyeregűskápát és megatultuk benne az eredes ur két jó revolverét is. Egyik-t szöbre vágтам őu, a másikat Jóska vette magáho' és így folytattuk az utunkat tovább.

Besötétedett, de azért mi csak marsoltunk. Egyszerre Jóska lóra, nagyon hógyezte a fület. Jóska erre látta szót: „Gyerekek ájjunk meg, itt lesz a muszka! A Juleska má' érzi!“

A lovának ugyan nem vót rendes neve, de Jóska Julcskára keresztötte, mer' aszongya, így ha lovára teként, mindig eszöbe gyut az ő szöp szeretője.

Megállunk. E'kezdttünk tanakonyyi hogy mi tegyünk. Én előtanám magamat és aszombam, én emászom előre és megúozom, hogy mi lögyen előttünk és ha mezzpólatom a muszkat, majd visszagyök, aztán majd meglátjuk, hogy mint csinájuk meg a dolgot.

(Vége köv)

HIREK.

ELLENSÉGÜNK...

Ellenségünk a félvilág
S felvettük a harcot véle;
Nem látta azt soha senki,
Hogy a magyar nemzet félne.

Nem ösmerte ezt az érzést
S megösmerni nem is fogja!
Bátran forgatja a fegyvert
Nem lankadó izmos jobbja.

Hiszen tudja miért harcol,
Nem fanióm az, nemzetédek.
Mindent hiven jár nyomában
A honszerző hél vezérnek.

Nem is féltém a fajtámat,
Bár a pokol törve rája;
Inssaiért vívott harcát
Becsülettel, bátran állja.

És hirdetem erős hittel
Hogy leveri ellenségét,
Hogy dicsőség babérajával
Küzdé nagy, szent harcát végig.
S harca vége csak egy lehet:
Összetörni muszáj, rácot —
Az Isten is mi velünk van,
Győzni fogunk, — meglátjátok!

NAGY LAJOS.

A háború humora.

Olosó munkaerő.

Egy budapesti fogorvosról beszéltek, hogy milyen ötletes módot talált ki annak, hogy a páciensei türelmessel várják, amíg a sor rájuk kerül.

Kéddig a váróteremben a szokásos szórakozást az újságok és folyóiratok nyújtották. A minap meglepetés várt a betegekre. Az asztalokon szürke pamutgombolyagokat és kötőtkötőt találtak. Senki sem kérdezte, minek ez. Egy darabig feküdt a pamut, aztán itt is, ott is hozzányult egy-egy hölgy. forgatta, nézegette, majd megcsillantak a kötőtkötők és a pamutból hópapkát kezdtek kőtni. Aki bement a rendelészámba az abbahagyta, s folytatta a munkát egy másik.

Eztől fogva nincs türelmetlenkedés a fogorvos várótermében. A hópapkák pedig egyre szaporodnak.

Az Isten nem tud oroszul.

A bátyos Terike és a hét éves Laci minden este imádkozni szoktak az ágyban a háború óta, a nevelőbűjtök utasítására, a harcoló magyar katonákért is imádkoznak. Egy este Terikének furcsa gondolata emédt:

— Kissasszony, kérem. — szöjt a nevelőbűjtök, — azért imádkozunk a magyar katonákért, hogy legyőzökök az ellenséget?

- Azért, Terike.
 - És más gyerekek is imádkoznak?
 - Minden jó gyerek, aki hazáját szereti.
 - Igen ám, de biztosan az orosz gyerekek is imádkoznak az ő katonáikért. Ki fog akkor győzni?
- A kissasszony zavartan hallgatott. Erre a fogás kérdésre hehogan sem tudott megfelelni. De szerencsére ott volt a Laci, aki közben szöjtött:
- Ugyan, hogy kérdezhetsz ilyet? Hiszen a jó Isten nem ért oroszul.

— **Az alispán negyedévi jelentése.** Az alispán jelentése szerint Zalavármegyében nem okozott nagyobb rázkódást a háború, s dolgok rendben folynak. Jan. 18-án megjelent a m. kir. miniszteriumnak a háború esetére szolgáló kivételes intézkedésekről és hadiszolgáltatásokról kiadott rendelete a buszából, rozsból, árpából és másból meglévő készleteknek az Országos Gazdasági Bizottság részére leendő átengedése végett. — Zalavármegye területén az utolsó negyedévben egy kolera-epidémia fordult elő. — Az ősi vetések állása kielégítő s noha az éger nagyon sok helyen észrevehető károkat tett a vetések fejlődése rendszernek mondható, sőt a rozsvetése a vármegye egyes helyein a decemberi enyhé időjárás következtében igen szépen kifejlődtek. — Azon gazdáknak, akiknek esetleg elegendő takarmány nem állna rendelkezésükre jószágállományuk kitereltesére, a földmívelésügyi miniszter a vármegyei m. kir. gazdasági felügyelőség útján kedvezményes áru korpát bocsátott rendelkezésre, midáltal az esetleges mutatózó takarmányhiány is teljesen pótolható. — A vármegyei gazdaságosságunk kezén levő gabonakészlet nem nagy, de a vármegyei közelmelése nem szorul behozatalra. A jószágának a vármegye területén alacsonyoknak mondhatók csak a katonaság részére felhasználható u. n. con serv állat ára magasabb. A sertés ára a vármegyében szintén eléggé alacsony. — A salamegyei stó-lógasságokban részben a korai fagy és hó miatt az őszi munkák sok helyen nem voltak elvégezhetők. A bor értékesítési viszonyai nem jők, a kereslet kicsiny, az ár meglehetősen alacsony.

— **Rég kellett volna.** Egy igazán talpraesett és égetően szükséges rendeletet hozott a minap a pénzügyminiszter. Elrendelte ugyanis, hogy azok a hadisegélyt élvezők, akikre a munkakerület rá lehet bízni, a szolgálattól megfosztatók. A nagyszerű rendelet talán véget fog vetni annak a bántó pokkendiséggel üdött hanyótlóságnak, amit egyik-másik hadbavoultnak azelőtt siralmas nyomorúságtól megtört felesége a legnagyobb nyíltsággal és elválsággal üzletet csinál abból, hogy a férje háboruban van.

— **Az ljedség.** A szakácsné észreveszi, hogy az öreg János a gazdája féltett ő-szilvóriumából tölt és kiissza.

— Mit csinál János? — kérdezi tőle.

— Oh, ne is beszéljen. A méltóságos ur rajta esepelt, amikor az előbb ittam egy pohárkával a szilvóriumból.

— No és most megint iszik?

— Hogyne innék erre az ljedségre!

— **Engedélyezve** Katica levelet kap vőlegényétől. A levél nagyon messziről jött Galiciából s onnan is egy árokából, ahol a vőlegénye már hat hete lea az ellenségre.

Katica sokszor elolvajta a levelét, amelynek különösen a vége dobogtatja meg a szívét.

... Ezer csókot adok neked ha hazamegyek.

Ez a levél vége, amelyhez kemény hivatalos irással oda van jegyezve:

„Engedélyezve.”

Katica elpirul és úgy suttogja magába:

Milyen szigorúan tartják mostanában a katonákat. A Lacinak még arra is engedélyt kellett kérni, hogy a háború után megcsókoljon.

Szerkesztői üzenetek.

— Többeknek. Önök iszonyúan kíváncsiak, ki az a fáradszatólan vizsla orru Spion s embervadász, ki állandóan szágalsz s még legközelebb álló társait is a leggyalázatosabban feketetei erkölcsi szerecsenné.

Ezzel korainak tartjuk még, hogy teljesen hű fotográfiáját a nyilvánosság elé hozzuk. — Azt azonban végtelenül eszadjuk, hogy egy olyan szervezet, melynek tagjai az emberbaráti szeretet, a philantropia jelszavával dolgoznak, ily átlagon aluli salakot is megtűr kőbelében.

HIRDETÉSEK.

Plebániára kerestatik
egy magányos, jó viseletű
idősebb nő, ki mindenféle
házi dolgot végez és főzésnél
segédkezik. —

Cím a kiadóhivatalban.

Meghívás.

A Dél-zalai Takarékpénztár Részvénytársaság

1915. évi március hó 7-ik napján d. e. 10 órakor Nagykanizsán saját helyiségében tartja

XLV. évi rendes közgyűlését,

melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívtnak.

Tárgysorozat:

1. Igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentések az üzlet eredményéről, az 1914. évi számadások előterjesztése — ezek alapján a mérleg végmegállapítása, a számadók felmentése és a mutatkozó nyereség felosztása iránti határozat.
2. A társaság hivatalos közlönyének az 1915-ik üzleti évre leendő kijelölése.
3. A megbízatásuk lejártá következőben az igazgatóságból kilépő Grünhut Alfréd, Rothschild Samu, dr. Szabó Zsigmond és az évközben elhalt Fischer Ignác helyett az alapszabályok értelmében 4 igazgatósági tagnak 3 évre, — ugy a felügyelő-bizottsági tagok számának meghatározása és 1 évre való megválasztása.

Kelt Nagykanizsán, 1915. február 7-én.

AZ IGAZGATÓSÁG.

A t. e. részvényesek kéretnek szavazólapjaiknak részvényeik előmutatása melletti átvételére a takarékpénztár helyiségében 1915. évi március 6-án megjelenni.

A társulati igazgatóságnak a közgyűlés elé terjesztendő jelentése a közgyűlést megelőző 8 napon át a t. részvényesek által az intézet helyiségében betekinthező.

VAGYON

MÉRLEG 1914. ÉVRŐL.

TEHER

	ÖSSZE					ÖSSZE			
	10 frankos arany	es. kir.	köröna	fl.		10 frankos arany	es. kir.	köröna	fl.
Pénztári készlet	4	6	61599	71	Részvénytörzs				500000
Jelzálogi kötelezők	849	1393	931712	34	Tartalékalap				700000
Törlesztéses jelzálogi kötelezők			2992723	7	Nyugdíjalap				100000
Készlet kötelezők			15193	—	Tisai nyugdíjalap				79064
Váltók			1,035620	59	Betétek és betétkamatok	94	1345		4695890
Ingatlan birtok (intézeti ház 250.000 K — egyéb ingatlanok 7145, 80 f.)			267145	80	Betétek kamatadó				12001
Értékpapírok			2,056846	20	Visszeszámított váltó				464616
Értékpapírok függő kamatai			29359	08	Letétek				17485
Kint levő kamatok		23	112345	14	Előre felvett kamatok	3	14		46994
Aranyok és frankok		24	5336	97	Aranyok és frankok	676			789478
Osztrák-Magyar bank giro			3000	34	Hitelezők				10000
Adósságok			37183	34	Eperjes Sándor iskolaalapítvány				41915
Órvas és bélyeg költségek			700	—	Színházalap				20399
M. kir. postatakarékpénztár			2490	56	Színházalap				12175
					Katonatisztai akadémiái alap				2384
					Napibiztosítási díj				1400
					Fel nem vett osztalék				330
					Nyereség				
					áhozott 1913. évről 27 10 frkos 41 ar. 5614 10				
					1914. évi nyereség 58 . . . 40 . . . 125507 20	85	87		131121
	858	1446	7541255	62					
						858	1446	7541255	62

Kelt Nagykanizsán, 1914. december 31-én.

Dr. BENTZIK FERENCZ s. k.
társ. igazg. elnökEPERJESY GÁBOR s. k.
főpenztárnok.REINITZ JÓZSEF s. k.
igazgató.

Ezen zármérleget a fő- és egyéb üzleti könyvekkel összehasonlítottuk és mindenben meggyezőnek találtuk.

Nagykanizsán, 1915. február hó 15-én.

HALPHEN MÓR s. k.
felügy. biz. tag.FAICS LAJOS s. k.
felügy. biz. tag.RAPOCH GYULA s. k.
felügy. biz. tag.LÖWE ADOLF s. k.
felügy. biz. tag.

M e g h i v ó .

A Nagykanizsai Takarékpénztár Részvénytársaság

1915. évi február hó 28-án délelőtt 10¹/₂ órakor

tartja saját helyiségében

70-ik Évi Rendes Közgyűlést,

melyhez a t. részvényeseket tisztelettel meghívja

az Igazgatóság.

Tanácskozási tárgyak sorrendje:

1. Igazgatósági- és felügyelő-bizottsági jelentések.
2. A mérleg előterjesztése, az osztlék megállapítása, az igazgatóság és felügyelő-bizottság felmentése feletti határozathozatal.
3. Az alapszabályok 5, 6, 7, 13, 18, 23, 24, 29, 31, 33, 38, 39, 40, 41, 42 és 45. §§-ainak módosítása.
4. A hivatalos közlöny kijelölése.
5. A sorrend szerint kilépő 3 igazgatósági és 5 felügyelőbizottsági tag helyett az alapszabályok 24, 27 és 43. §§-ai értelmében 5 igazgatósági tagnak 3 évi időtartamra, 4 felügyelőbizottsági tagnak 1 évi időtartamra és a 3. pont szerint módosított alapszabályoknak 41 §-a értelmében 14 választmányi tagnak 3 évi időtartamra leendő megválasztása.
6. Netáni indítványok.

JEGYZET. A t. c. részvényesek figyelmeztetnek, miszerint szavazólajpjukat 1915. évi február hó 27-ik napján délelőtt 9—12, délután 3—5 óráig az intézet helyiségében személyesen vagy meghatalmazás alapján átvehetik.

Megjegyezzük, hogy az alapszabályok 11-ik §-a szerint szavazati jogot csak az gyakorolhat, kinek részvénye a közgyűlést megelőzőleg négy héttel nevére átirattott. —

VAGYON

Mérleg- és Vagyonkimutatás

TEHER

	Arany	Frank	Korona	fillér		Arany	Frank	Korona	fillér
Pénztári készlet	43	170	122.237	14	Részvénytőke			1.250.000	—
VANOK BET			2.325.844	10	Tartalékalap			512.302	34
Előleg értékpapirokra			20.922	—	Külön tartalékalap			110.000	—
Jelzálogkölcsönök	2133	9585	7.425.908	89	Rendelkezésre álló tartalék			10.304	—
Intézeti ház			205.000	—	Nyugdíjalap			160.000	—
Egyéb ingatlanok			61.616	57	Külön nyugdíjalap			525	09
Ingatlanok eladása utáni vét-lárak			8.805	32	Ujnépi Elek Lipót alap			5.250	—
Értékpapírok			2.775.154	50	Betétek és kamatai	4267	2240	8.327.010	62
Értékpapírok függő kamatai			38.620	18	Betétkamatok aranyok és frankok után			141	56
Kintlevő kamatok	48	136	168.137	56	Betétkamatok utáni 10% adó			78.346	09
Aranyok és frankok	2126	—	—	—	Átmeneti kamatok			1637	44
Adósságok			19.439	75	Előre felvett házbérek			7441	18.259
					Aranyok és frankok			701.314	20
					Engedményszert kölcsönök			1.003.781	81
					Visszaszámlított váltók			767.539	08
					Hitelezők				
					Nerességátthozat 1913. évről				
					20.037, K 28 f.				
					191. évi nyereség 30 ar., 160 fr., 11731 K 76 f.	80	160	197.789	04
	4350	9891	13.166.386	01					
						4350	9891	13.166.386	01

Nagykanizsa, 1914. évi december hó 31-én.

Ujnépi Elek Ernő
elnök.Dr. Fábrián Zsigmond
alelnök.Tripammer Gyula
igazgató.

Fenti mérleg-számlát a szabályszerűen vezetett könyvekkel tételről-tételre összehasonlítottuk; azokkal tökéletesen megegyezően találunk.

Nagykanizsa, 1915. évi február hó 18-án.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Forintos Károly

Dr. Fried Ödön

Heimler József

Goldhammer Károly

Dr. Rothschild Jakab.

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félre 6 korona, Negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Felvétel szerkesztő:

Bánokovich János

Főszerkesztő:

Kornény László

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-lőr 1.

Telefon: 192. — Hirdetéseink díjazásában szerint.

Élelmezés, spekuláció, uzsora.

Amíg a közelmúltban szánakozóan néztük, a dorozmás kenyeret rágcsáló nap-számot s gunyolódva beszélgettünk a nyáron büszkén peosenyézó s literézó kőmüvesek tőli pacal és tudóvásárlásairól, ma szomorúan tapasztaljuk, hogy jó magunknak is a hasonlíthatatlanul feketébb, keserűbb kenyérből s maholnap a pacalból s tudóból is alig kerül asztalunkra, annál kevésbé szabad valami jó főzelekre csak rá is gondolnunk.

Máskor tele piacunk mindjobban üressé kezd válni, az idegenből idecsöppent tipikus spekulánsok, kétes kinézésű, holmi men-kült existenciák a falvakban az utcavégeken sergestül jelennek meg, vásárolják össze mindazt, amire magunknak is égető szükségünk volna, hogy elszállítván azt. — jó haszon össze markukat s megszűnődve térjenek majdan vissza véreink által felszabadított s most elhagyott hazájukba.

Hogy az összeharcsolt áru hova kerül, nem tudni, de hogy piacunkon nincs, az holt bizonyos.

Egyik-másik helybeli spekulánsunk már

a disznóhúsrá s zsírra is rávetette magát s örülnünk kell, ha egy-egy kiló zsirt vagy disznóhúst 3 koronaért kaphatunk. — Szóval az áru eltűnik, az ár pedig szédületesen emelkedik. Hja! mert az élelmiszerüzorások fáradságtalanul diktálják az árakat, kofáink pedig a piacon kerülő csekélységet is rendületlenül vásárolják össze, hogy azt a bevándorolt spekulánsoknak szállítsák, kik azt uzsora áron adják kellő időben ki karmaik közül.

A városunkban s a környéken rekvirált gabonamennyiség közzététele után, némi megrögzöttséggel néztünk a jövő elé, azon reményben, hogy az liszté őrölve városunk közfogyasztására lesz fordítva illő árnban, de féltük, hogy ez is mint sok hasonló más csak eszalóka s megilusult remény marad, — mert kiskereskedőink s pékjeink részéről állandó a hangos panasz, hogy minő uton módon juthatnak lisztjeikhez, mily könyörgés és kalvária útján, milyen minőségben s mennyi bajjal, szekuratúrával s önkényeskedéssel kell találkozniok a szállító részéről, míg a kívánt s megrendelt liszt csekély töredékehez busás szállítási árak s egyéb salalagok felszámítása után hozzájuthatnak.

S mindent a háború tejfelét szedveget,

spekulánsok, a kávéházakban dözsdölő ithon ülők valósággal mosolygó bátorsággal cselekednek s kereskedői élelmességnek minősítve, minden lelki furdalás nélkül nyuzzák az itthon levők börtit s szállítják vaggon számra az összeharcsolt árut vagy árulják detailban az olcsón szerzett s eldugott élelmi cikket méregdrágán azoknak, kiknek véreik fent e kánaánt védelmezik.

Szóval jól élünk s örülünk, ha a spekulánsok kegyelméből, kik duslakodnak a jobban, fenékg vajkálnak a bankóban s pezsgőznek a nyers árut értékesítő paraszttal, — beámtér lötünkre maholnap egy kis pacaloz s tudóhoz juthatunk 1—1 koronáért.

Igy bánik el velünk itthonlevőkkel a kereskedői élelmesség mezébe burkolt spekuláció s hangosan kiáltó uzsora.

Habár ezuttal nem törünk ki állításunk igazolására néhány dokumentumra, de jövő számban s megtekintett számlákkal igazolni fogjuk állításunk valóságát.

Pártoljuk a Vöröske-reeszt egyletet!

Használjunk hadise-gély bélyeget!

Történet.

Írta: KISS MENYHÉRT.

Kőrüli palota, sok erkélye, tornya.
Udvára legmelyén, a szuterén-sorba.
Élt egy szegény asszony, árván, elhagyottan.
Nagy úttal szennyest mosogatta ottan.
Mikor jött a nagy hír: kiört a háború,
Özveggy Patkó Pálné két szemé elborul.
Gyári munkás fia, kinn Oláhországba,
Most onnan masiros, s tán sohase látja?
S raggal azt olvassa özveggy Patkó Pálné,
Hogy minden fillértünk a magyar hazáé;
Nosza kutatót nézd a ládafiába,
S meg a népliget kioldokaszárnyába:
„Százados uramnak jelentem alásau,
Hogy nekem mindössze ötven koronám van;
Abérletben mosok, s a szmitől megvontam,
Hogy öreg koromban élhessek nyugodtan,
Oh bár többen volna! A haza veszélyben.
Ket a néhány krajcárt ne vessék meg kérem!
Aztán hogy jutok a sebesült katonák.
Özveggy Patkó Pálné nem nézhette tovább.

Palkója is vérik idegen ég alatt,
És ha arra gondolt, szive majd megszakadt...
Volt még két libája, sátoros önépre.
Karácsony napjára tartotta etette,
„Minden falás szálka lenne a to:komban!”
S a sebesülteknak megsóította nyomban,
Vitte a kórházba esedékl kéressel:
„Stép vitéz uraim, jó szírvet költsek el...
S raggógló glória rancos arculatja,
Hogy amjé csak volt, mindenét odadta —
... S urnája annak a fényes palotának,
A dugszagad dáma így szólt az urának:
„Kéjdi tíz koronát a hadba vonultatának,
Harmincat a Vöröskezesetek kapnak,
Ötvenet jogyezz a nemzeti alapba,
De a szerkesztőddel kiírad a lapba...”

Kaszás Pali hőstette.

Írta: Dezsényi Viktor.

II.

Hát leszátam a lóru és eköztem esőndesen előre mennyi, — mint mikor Miska bátyám gyerek koromban a ke portájára ömél lopnyi jártam. Há jó sokáig botorgtam a sötétben má kezdtem is unnyi

a hosszas kódorgást, mikor egy fa mögött egy sötét árnyékat láttam mozognyi, ott vót a muszka. Ekkiesit bóra tértem, hogy a háta mögé kerüljek. Óvatosan másztam lehasava a földre és nagyokóra sikerült is a háta mögé érnem. Csőndesen tö-átam és ekaptam a nyakát. Ugy megrémült a nyomorult, hogy ekiesit remegnyi, mint a kőesonyja. Megfogtam hátta a frakkját meg kupujánál a katurféktyét — azt úgy híjják, hogy gyisou-gyisou, az örmoster tanított réja — és ezvelettem a miénkő. Ott aztán elővette Jano és e kezdett vele tótu karatynyi.

Mikor aztán kipiszákt belőls mindent — amit tunnyi akart, odagütt hozták és azt meséte „de mingyárt előtünk van egy falu abba vannak a muszák bekvartályozva és ott van, ami ezredesünk a kösegházán.”

Hát most mit csinájunk? Hatan vótunk, azok meg fránya tudja mennyien. Végre is úgy gondótam legjobbnak, ha mi hármán Jóska, Jano, meg én beúszunk a faluba, a másik három meg jít marad a lovank és ha lövődészt hallanak a tusó ódalon rajt únek a falun, tán így majd megjéj a muszka és nekünk még sikerő megszallanyai a szűzvarban.

Nagy óvatosan neküindutunk és jó egy órai lassu mászássa e'értük a falut. Hógátóztunk. Ösönd vót. Tanakodtunk egy darabig, aztán mindne' szűzava bementünk a faluba. Nyomorut egy kis falu

úna. Életét áldoztatnak tekintni, amelynek a haza védelme a legszebb oltára. S milyen áldozatrakész! Mindent odadob, még a saját életét is — ha a katonya belesétl egy kiválya. Nem régiben egy magyar-nissai polgáremberrel beszéltem. Derék, szép szál fia esett el az északi harcmezőn — hősi halállal. Az öreg ember, mikor fia elcsúszott beszélt, egy könnyet mörzölt szél szemé alatt. De csakhamar magához tért elrekrényüléssel a mintha megbánata volna azt a kifakadt ajkán a szó. — Nem baj! Csak gyózzatok! Mindenkinek áldoznia kell valamine! — Megeodáltam ennek az embernek hazafiságát a egy gondolattal, hogy ez a hős apa méltó hősi halált halt fiához. De ezembe jutott az is, hányan vannak ma, akik inkább akarnak élő... lenni, mint hősi-ség elhalt oro-zlániok, — ahogy az anekdóta tartja

— **Eljegyzés.** Gaspovics Kornél honvédszázados eljegyzte Berecky Victor helybeli járásbíró hájos leányát Anuskát.

— **Hősi halál.** Horbély György egerzegi főgimnáziumi tanár, kitűnő szerkesztő-kollegánkat nagy veszteség érte. Szép reményekre jogosító tanárjelölt fia, ifj. Horbély György tüzéronkéntes a déli harcokban szerzett betegség következtében meghalt 23 éves korában. Bánatos szülői nyerjüket enyhülést abban a tudatban, hogy fiuk a Hazáért áldozta fel életét.

— **Halálozás.** Hosszas szenvedéseitől szabadította meg a jöttendő halál Farkas György déli vasuti főosztást, kinek halálát családján kívül számos jóbarát gyászolja. Nyugodjék békében.

— **Elment a mi kedves ifju veseölünk.** A háborus mozgálmal első lépéseivel beigazolta a mi kedves Nagy Györgyök, hogy a hazafiságból méltó utódja lesz edes apjának, ki igaz magyarságért szenvedett is már. Alig rézta le a gyermek ifju a gymnázium porát. nyomban beállott önként a hadseregbe s mihamar a harcokra került, honnét súlyos baja haza parancsolta s most ismét, de már mint katonai örmester indult a hazavédelmére, hova igaz nagyra becsülölnék a szeretetünk kiséi. De nem fővevénykedtek ám ami kedves leányaink sem, kik az ifju harcba vonulót az indulásuk, annyi virággal halmozták el, hogy annak vitelére segítséget kellett bízni. — Méltán, meg is érdemli. Több ily derék, hátó ifju, kinek dicőöséges hazatérési igaz szívvel öhajjtjuk.

— **A helybeli állami népiiskolák vezetőségét illető** alábbi sorokat több érdekelt szülő azonos kérelemmel küldte szerkesztőségünkbe, hogy azokat a helyint nyilvánosság elé hozzuk. Mi természetesen készséggel tesszük az öhajjtásnak eleget minden kommentár nélkül!

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Már a megnyitás alkalmával aggodalmaink voltak az iránt, hogy az „Élő Magyar” által nagy-lelkűen áttevedett, utóára nyitó szók bolheliységek, tekintettel az előttök lebonyolódó nagy forgalomra. — iskolahelyiségeknek aligta lesznek alkalmasok. S most hogy azon helyiségekben a tanítás folyik már s gyermekeink oda három négy órára boproséltetnek, anélkül, hogy azon helyiségek óráközönkiint szellőztetnének s azok a szabad levegők mozoghatnának. — különösen délután, ebédjétek sem fogyasztatván el, egy órára már berendeztetnek s ott három négy órai tortura mellett sem esetleges szomjukat nem ölthajták — sem természetli — szükségöiket arra való hely hiányában el nem végezhetik, súlyosboddott az aggodalmunk, hogy ily eljárás mellett gyermekeink testi épsége s egészsége sokkal nagyobb kárt fog szenvedni, mint a mennyit a „szellemie”ben ily

nem öhajjtott három négy órára keresztül folytatott kimerítő s kínzó szellemi, erőletett gimnasztikával nyerhetnek. — Egyáltalán nem tarthatjuk egészségesnek az oly irányú gondolkodást, hogy akkor, amikor a felöltötek ezrei a csatamezőn pusztulnak, az itthon maradt apróságok kik közül a ragály amúgy is oly sokat elragad, az erőletett, de eredményesség alig várható ily erőtetett pótlás mellett usponkint egyfolytósan ily hosszú tartásuknak legyen a legtöbbször éhes gyömorral alavetve, visszastorítva természetli szükségöiket vagy azok kielégítése haza futkosással.

Nem tudjuk elhinni, hogy a józan paedagogia ezt bármily kéyszerkörömlények között helyeseleltetné akkor, amikor a polgári iskolában is, hol a pótlás bizonyára sokkal nehezebb megelőgesznek napi három órai tanítással.

Ezen aggályunknak amikor it a nyilvánosság előtt kifejezést adunk, tesszük ezt azon reményben, hogy Dr. Szekeres József ur, ki úgy is mint az egészségügyi bizottságnak s tudomásuk szerint mint az iskolai gondnokságnak is elnöke, fog utat és módot találni arra, hogy éppen azon említett helyiségekben elhelyezett gyengébb nembeli tanulókat a gyötörtortura alól felszabaduljanak s az ottani oktatás akként módosítsassék, hogy gyermekeink legálább ebédjétek elfogyaszthatassák s ne prógátlanság be oda már 1 órákor Mert szerintünk az egészségmógrázás éppen most sokkal fontosabb, mint egy kevés tudás megszerzése ily gyötört testi tortura utján éppen abban a zseug korban, amikor a szervezetnek leginkább van mozgásra és levegőre szükségé.

Több érdekelt szülő.

— **Böjtölünk.** Elmult a farsang tánc, zeneiunk. Carneval herceg az idén nem vette fel ösörgöspkját. Siakot nyomtak a fejébe s ösörgö helyett kezei szuronyos puskát öllötek. Nem volt ez ébened idő vig mulatozásra; s nagy dárídón, hol Európa népei adtak egymásnak találkozót, pezsgőgyöngyök helyett vérgyöngyök átutáltak a földet s a karcos füvekkel dugónak hangos pukkamás helyett nyervekettős ágyúk köszöntöttek az embereket.

Szóval szomorú volt az idei farsang. — De lesz még vig is, lesz táncos jó kedv, vidám keringő, gyöngyözö pezsgő s Carneval herceg a csukaszorke uniformis helyett ismét felölti majdan tarkakockás rubáját. Addig! legyen nema a jövedel! Eljűk a szent komolytságot és a lelki megfeszítást böjtölj.

— **Kilenteleink vesztesége.** A halál ridög anyaga kastás hadiszeker-ren vágat végig a harcök mezőin és hull az ember, mint a sárguló fá-ról a falevél. Milliokra a száma azoknak, a kiket a háboru anygal-lehellette ért, s a kik életükkel fizettek még mások vágyait, búéult, rút törökvéseit. A Vörös Köpöszet nemzetközi irodája *Genfben* a minap közö-letett egy statisztikát, a mely borsalmas nagysságunak mutatja a haboru aratását — E szerint:

Szecbia vesztesége 1915 január 10-éig a következő volt: Beteg és gyógyítható sebesült 38.000, állandóan alkalmatlan 12.500, fogoly 18.500, halott 22.100, összesen 91.100 ember.

Japánország 1914. november 21-éig a következő veszteséget szenvedte: Beteg és gyógyítható sebesült 36.000, nyomorék 2500, (szkét természetesen visszakapták) halott 11.000, összesen 55.000 ember.

Oroszország vesztesége 1915. évi január 10-éig ez: Beteg és gyógyítható sebesült 1.490.000, nyomorék 421.000, fogoly 719.000, halott 713.100, összesen 3.423.600 ember.

Belgium december 31-éig ezt a veszteséget szenvedte: Beteg és gyógyítható sebesült 62.500, nyomorék 27.500, fogoly 49.000, halott 72.500, összesen 212.000 ember.

Franciaország 1914. december 31-éig ezt a veszteséget szenvedte: Beteg és gyógyítható sebesült 718.000, nyomorék 439.000, fogoly 494.000, halott 464.000, összesen 2.115.500 ember.

Anglia december 31-éig ennyit vesztett: Beteg és sebesült 185.000, nyomorék 49.500, fogoly 32.500, halott 116.500, összesen 433.500 ember.

Ezek szerint említett öllenségeknek a megemlí-tett hatridőig ennyit vesztettek: Beteg és sebesült: 2.655.800, nyomorék 975.100, fogoly 1.562.500, halott 1.516.600, összesen 6.809.600 ember. Ha az Átlagos egy napra eső veszteségek kiögészékük ezt a számat úgy a mai napig 8.437.100 embert vesztelt az autánt.

— **BERLIN** nagymozgó színházban kedden, szerdán és csütörtökön színdísz-szubb képek lesznek bemutatva. Öllenséközönségünk már sokszor meggyözdöshetett arról, hogy a „Berlin” színház agilis igazgatója mindig elsőrendű remek szép tiszta képekből állítja össze műorát, melynek szöveget a fővárosi mozgók sem tudnak bemutatni. Reméljük, hogy a u. e. közönség tömegesen fogja megéneki a kitűnő műort — Szombat és vasárnap nagy Elite előadás.

Küldjünk katonáinknak thermosüvegeket, teát, konyakot, likört, csokoládét, caces-t!

Az adományokat köszönettel fogadja s a hadtáp-parancsnokságokhoz juttatja a honvédelmi miniszterium **Hadsegélyező Hivatala**, Budapest IV., Váci-utca 38. sz.

Plebániára kerestetik egy magányos, jó viseleű idősebb nő, ki mindenféle házi dolgot végez és főzősenél begédkezik. —

Cím a kiadóhivatalban.

M e g h i v ó .

A Néptakarékpénztár Részvénytársaság Nagykanizsán

1915. évi február hó 28-án délelőtt 9¹/₂ órakor

saját helyiségében tartja

IX-ik Évi Rendes Közgyűlését,

melyre a tisztelt részvényesek ezennel meghivatnak.

Tárgysorozat:

1. Igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentések az 1914. évről.
 2. Az 1914. évi zárszámadások előterjesztése, a mérleg megállapítása, a nyereség hovaforrása iránti határozat és a felmentvény megadása.
 3. A felügyelő-bizottság díjazásának megállapítása.
 4. Az intézet hivatalos lapjának kijelölése.
 5. 6 igazgatósági tagnak 3 évre való megválasztása.
 6. 4 felügyelő-bizottsági tagnak 1 évre való megválasztása.
 7. A választmány létszámának megállapítása és a megállapítandó létszámban 3 évre való megválasztása.
- Nagykanizsán, 1915. évi február hó 18-án.

Az Igazgatóság.

JEGYZET: Az alapszabályok 16. §-a értelmében, a közgyűlésen azon részvényes bír szavazati joggal, kinek részvénye a közgyűlés napját megelőzőleg három hónappal már nevére iratott s részvényt 3 nappal a közgyűlés előtt a társaság pénztáránál, vagy a Magyar országos központi takarékpénztárnál Budapest, (IV., Deák Ferenc-utca 7.) felmutatja.

A részvények felmutatásáról elismervény adatik, mely igazolásul szolgál a közgyűlésen való részvételre.

TARTOZIK

MÉRLEGSZÁMLA

KÖVETEL

	korona	fl.	korona	fl.		Korona	fl.	Korona	fillér
Pénztári készlet	55 436	63			Alaptőke			1,300 000	—
Osztr.-magy. bank giro	13.903	28			Tartalékalap*			135.949	99
Postatakarékpénztár	2 585	81	71 925	72	Külön tartalékalap**			6.386	16
Váltótároló	2,835 877	48			Betét			901.718	74
leírás	8 570	97	2,827 306	48	Visszelszámított váltók			1,551.145	78
Adósok fedezet mellett					Hitelezők			183.831	63
Jelzálog kölcsön	221 359	50	741.111	93	Fel nem vett osztalék és részvény kamat			88	50
Kötelezvény kölcsön	8.794	—	230.163	50	Atmenő tételek:				
Kézizálog			56.418	86	Függő betéti kamatadó			2.285	32
Értékpapir			122 870	70	Függő tiszteletdíjak			2.865	39
Ingatlan			35 460	75	Jövő évet illető előre beszedett kamatok			34.222	39
Főigényesség			1.850	28	Egyenlegmint tiszta nyereség:				
Felszerelés			1	—	a) áthozat 1913. évről	17 196	66		
Különfélék			1.209	20	b) folyó évi nyereség	83.316	30	100.512	96
			4,088.307	72					

*A folyó évi nyereségből kiegészítve 140.000 K-ra
10.000

Kelt Nagykanizsán, 1914. évi december hó 31-én.

Remete Géza s. k.
elnök.

Dr. Keltz Sándor s. k.
helyettes elnök.

Dr. Kreisler József s. k.
helyettes elnök

Gellért Henrik s. k.
ügyvezető-igazgató

Ezen mérleg-számlát megvizsgáltuk, az intézet fő- és segédkönyveivel összehasonlítottuk és azokkal mindenben megegyezők találtuk.

Kelt Nagykanizsán, 1915. évi január hó 15-én.

Dr. Rosenberg Mór s. k.
felügy. biz. tag.

Barta Lajos s. k.
felügy. biz. tag.

Ótvös Emil s. k.
felügy. biz. tag.

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félre 6 korona, Negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Felolvasó szerkesztő:

Báné Kovács János

Főszerkesztő:

Kemény László

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-tér 1.

Telefon: 182. — Hirdetések díjazásában szerint.

A magyarok ...

Doktor Veress István református lelkész, a debreceni kollégium tudós tanárától, a napokban alkalmi találkozás és beszélgetés során a következőt kérdezte egy porosz katonatiszt:

— Boosanát, de a tanár ur ugy-e valódi magyar?

— Az vagyok ... S miért kérdezi ezt tőlem? — felelte meglepődöttén a tiszteletes.

— Mert, kérem, — mondta a porosz, — mi különbséget teszünk az Ungár és Magyar kifejezések között. Ungárnak nevezük szép országuk minden lakosát, de Magyaroknak csak azt, a ki fajta szerint is az ...

— És, hogy vélekednek ezekről az utóbbiakról?

— Mi németek szeretjük ezeket az igazi magyarokat, mert bátor harcias nép, — válaszolta a porosz. Veress doktor ebből a katonás válaszból kitérte azt is, hogy az élezzemű porosz tiszt előtt azok a magyarok sem maradtak felismeretlenül, a kiknek a nyelvök ugyan több s kevesebb fogatkozással magyar, de szívük: idegen.

Báró P. porosz vezérkari őrnagy az északi harctéren Lázár Miklóssal a Pesti Napló haditudósítójával beszélgetett el a fujmagyarság őstörmege — párasztjaink felől. P. báró Orosz-Lengyelországban, mint egy porosz gyalogezred parancsnoka, néhány hélig egyik magyar honvéd gyalogezredünkkel közösen és szomszédosan védelmezett fontos pozíciókat s a közös harcokból kifolyólag így jellemezte magyar paraszt katonáinkat:

— Pihenőkben, harcokban megfigyelhettem a magyar katonát, ezt a fajszerű emberanyagot, a melynek képességeiről persze eddig kevés fogalmam volt ... Bevallom, Magyarországról eddig loginkább földrajzi ismereteim voltak; néhányszor jártam Erdélyben hajtóvadászatra, de nemzeti sajátosságai, földöntuli honzerelme, a földművelő nép értékes tulajdonságai nem értek el hozzám. És hogy ez így van, nincs rajta csodálkozni való. Békében nagyon sokat olvasok, majdnem minden érdekes új könyvet, a mit a könyvesboltok kirakataiban látok. Magyar íróktól is majdnem mindent elolvastam, a mi német fordításban megjelent és ha viaszra

gondolok olvasmányaimra, egyetlen munkára sem emlékszem, a mely a magyar paraszattal foglalkozott volna ... Budapestről, vidám asszonyokról, szentvédelyes szerelmekről, a dzsentírőről, a gazdag kereskedők életéről írtak a magyar írók és azt hittem, más nincs is, mint ezek a gondatlan, nemzetközi életet élő osztályok ... Ezért volt számomra meglepetés a magyar paraszt, mikor felfedeztem magamnak a — lövészárbokban. Milyen gazdag is lehet Magyarország, ha ezt az egyedülálló kincsesbányát eltöltik a világ előtt ... Ugy a szívemhez nőttek ezek a barna, szótlan, komoly emberek, mintha véreim volnának. Láttam a magyar parasztot ágyutűzben, láttam őket ingujjban sturmolni, láttam oszatózásaink után a halottaikat eltemetni, az arcuk mindig egy volt: gögös, bus, elragadónak férfias ... A tisztjeikkel való viszonyuk is más, mint minden nemzet katonáé. — Gyermekes szeretet sugárzik a számukból feljebbvalóik iránt, ezek pedig valami előttem egészen ismeretlen atyáskodó modort használnak. — Nagyszerűen illik hozzájuk.

Üzenet a kórágyról.

— Kép a háborúból. —

... Hazamentek fiuk? jó. Isten vel-tek!
Ha én itt maradték, ugy-e nem feledek?
Én gondolok rátok itt az idegenben,
Még csak le nem fekszem ebb' a köves rögben.

„Hogya haza értek, térjete be hozzánk,
Jó kedvvel, lármásan, mintha együtt volnánk.
Hgy ne sejtétek otthon, mért maradtam én itt.
Kisirná jó anyim, sok fájdalom könnyit”

„Mondjátok meg neki: nagy sorba jutottam,
Hős valék a csatán, díszes sarzsit kaptam —
A miatt maradtok, nagy szükség van itt ráim.
Jaj! ha most a szívem agyonszoríthatnám!”

„Ne tudja meg soha az az őrgasszony,
Hogy én bús életem kórágyon hervasztom,
Higgyen egészségbem, arany portopéval,
Könnyebb lesz a sorsa, mintha éne búval

„Mondjátok meg neki, hogy várjon bekével,
Nézd én is megtértek, ahogy ti, idővel ...
Fényességben élünk, gondtól, báttól mentem —
Igy mondjátok fiuk, álljon meg az Isten!

S a kis magyar falu rongyos viskójában
Mosolygó anyóka álmodik magában ...
Várja türelmesen fiát óvról, óvra,
Mig lejárja szemét, halál keze végre

Amaz ott nyugoszik ellenséges földben,
Emez akácérdős csendes temetőben ...
Amaz csendben mult ki, hogy ott békén tudta,
Köszet megnyugtattá annak boldogult.

Zombory Gyula.

Lengyel emlék.

Iris: Sándor Kálmán.

Néha megundorodtam egy kicsit a magaludt és sötétlen pirosló víz szagától, aztán megint csak ólni akartam. Szokatlan és eddig idegen ösztönök dolgoztak bennem.

Az utolsó idők eseményei nehéz helyzetet teremtettek a csapatostre névre, a melyben voltam.

Egyik napon parancs jött a tartalékhoz az éjjeli támadásra.

Langyos, szelíd ősz este volt. A felhőmalom át csak halványan járólódott át a megügyelt falu környékai. Leirhatatlanul lázas órák következtek.

A katonák arcára kiült a piros igéium. A

beszédjüket még inkább meghalkították. Csak egy suttoztak, miut amikor sokan gyónnak valahol. Óreg éjszaka börtöl fölénk. Mindegyik halálos, nyugalmas oszód.

A küldöncök nesztelenül tündek el a parancsokkal, mintha csak a főuri szalonoknak halk lépéshez sokott lakájai lettek volna. A szívem erősen veri, amikor leadták a rövid parancsot: „Előrenyomulni!”

A rajzonalok szó nélkül felfeljöttek. A sánthóaljok harcbanaliba mentek át és néhány szempillantás alatt bevették magukat a lejtő oldalán keskenyen húzórd erdőszébe. A gallrak itt-ott halkan recessztek meg az óvatós lépések alatt, aztán hosszantató csend következett.

Félóra multán az erdő másik szélén tömörültünk. A hold már lassan az ég aljára kapaszkodott, álmosan hullottak élénk a lesárgult levelek

Süppedékes tisztás előtt álltunk, amelyen tul mintha már láthatók lettek volna az előretolt oroságok. Kusza és macskaszert óvatossággal haladtunk előre. Mintha nyughatatlan mozgást láttunk volna a távolban. Suttozó vezényszavak ...

Az első rajzonal sorozta bevezette a közzöntöt. Orosz fegyverek ropogása volt a válasz ...

A manlicherek hívására hadosztályunk tüzóraege is munkához látott és egymás után szólatatta meg valamenyit ágyuját ... Tüzócsök fokozatosan erősödött. Beszervezeti hangversenyi ürgingitott.

és tiszt is a ezért szigorodik szegény pékjainkól oly kisére a személye.

S tudják uraim, hol ez a malom? Majd a legközelebb még tüzetesebben körülírva megmondjuk.

Brutus.

HIREK.

— **A déli harotérről.** Csak egy darab abból az ételből, amelyet odalenna, a szerb vidéken a miénk étnek le. De érdemes megjegyezni a megírni. A mi kócsukokról esik szó e hírből, akik az 52-ik ezredben Bentik Lajos zászlóssal, majd hadnagygal töltöttek el hosszú felesztendő háborús szavárban folytonos életveszedelembe. Bentik Lajost meg ki ne ismerne? Édes sima modoru uriember. Egyike dr. Bentik Ferenc fiainak, egy a négy küzdő hősbentik fiuk közül A napokban azonban Bentik Lajosnak el kellett válnia csapjától egészségi okok miatt a fel kellett jönnie Budapestre. Futó tüzként terjedt el ennek Bentik katonái között a hír. Hogy az ő szerettét hadnagyk elválták tőlük, akik annyira szerettek, hogy mikor egy katona egy tojásra tett szert, tőstént hozzá vitte, s neki kedveskedett vele. Öcsékység magában véve, de a háboruban alkalom adtán egy tojás is nagy dolog. Nagy áldozat, hogy lemond róla valaki, amikor az ő igazságosok zakmánya s neki is jól esnek. Bentik Lajosnak tehát a bucsuztatására küszölet a hadfiak. Ki tudja, látják-e egymást? Élnék-e még mind, ha Bentik Lajos visszazakertl csapatahöz. Sorba álltak s kilépett az egyik fűhrer, akit legelőkésebbebb tartották a bajtársnak. Amnyk katonáson öszerzögte bokáit s szólni akart, hogy elbucuszának. De csodálatosan öszerzavrodott fejében minden, s agya nem volt tisztá, mert Bentik Lajos szemében könnyet pillantott meg. Nem is szóló fűhrer ur egy szót sem. hanem meghatott szavardottságában hadnagy ur. Bentik Lajos elé lépett ... s kezét megragadta s megöcsölta azt legy bucsuztak az 52-es katonák Bentik Lajostól, a jó szívú, nemps lelkű hadnagytól. Az a kézőcső volt az 52-es báka bucsuzsava. Mennyi öszinte érzés volt abban a kézőcsőben ... csak az isten tudja!

— **Szombathely tisztellátása.** Fokozatosan és kommunisztikus formában látja el a város ha'ósága Szombathely kézőcsőgét a legelőkésebbebb cikkekkkel. Eddig berendezkedett a városi hatóság a szén, só, burgonya és tojás árúsítására, most folyának az előkézőlletek a liszt, tej-és húsa árúsításának átvtelére. Vasárnap délelőtt Kiskos István polgármester a szombathelyi listkereskedőket és a listelt árúsító fűszerkereskedőket hívta össze értekeletre, hogy velük Szombathely város listellátására vonatkozóan megállapodják. Az értekezleten polgármester bejelentette, hogy a város lakosságára főjelenként és naponként egyhalmán kilogram listet fog jutni A listéből csak szombathelyiek kaphatnak. A kézőcsőgnek listeltl való ellátása ugy történik, hogy a kormánytól kapott gabonát a város a helybeli malmoknál megőrölletti és a listkereskedők között aranyosan kiosztatja. E célból a várost három körletre osztják és a hét megállapítandó két-két napján utalványt kap a fogyasztóközösség a városi számvédsőgőtől a list vásárlására. A kereskedők csak az utalvány ellenében adhatnak el listet. Az árat minden árúsító helyen táblán jár-listik s attól senkinek sem szabad eltérnie. Ugyanazon az áron árúsítják a kereskedő a saját listkészletét A pékok tartoznak kimutatni a tavaly elhasznált listmenüiségét és annak arányában kapnak majd hatósági listet. A katonaság ellátásáról ezután a katonai kincstár fog gondoskodni. Hát nálunk??

A Zalamegyei Gazdasági Takarékpénztár r. t. adományai.

Mint minden évben, ez évben is meghozta a Gazdasági Takarékpénztár áldozatát a jótékonyág ol-térára, ami annál inkább jóleső, mert e nehéz viszonyok között minden jótékony intézmény kétszeresen reá van utalva a támogatásra. — Amikor az intézet alábbi jótékony adományait szívesen regisztráljuk, egyben köszönetkeltet fejezzük ki egy Knortzer György igazgatónak, mint az intézet igazgatóságának is a jótékonyágot élvezők nevében

Színházalapra	K 200 —
Szegényház építési alapra	200 —
Városi szegényalapra	50 —
Szeplői egyesületnek	50 —
Keszthelyi gazd. akademiának	50 —
Ker. jót. négyeletnek	30 —
Izr. iót.	30 —
Tízoltó testületnek	25 —
Felső keresk. iskolának helyben	20 —
Főgimnáziumi segélyegyletnek	20 —
Főgimnáziumi önképzőkörnek	20 —
Közégsi ipariskolának	20 —
Allami elemi iskolának	10 —
Patronage egyesületnek	20 —
Nagykanizsai népkönyvtárnak	20 —
... ipartestület menházalapra	20 —
... dispensári részére	20 —
... népkonyháknak	50 —
Evangelikus négyeletnek	10 —
Vörös felhő részére	40 —
Nagykanizsai magánintézt. egyletének	25 —

Hogyan terjed a kiütéses tifusz.

Az újabb orvosi tapasztalatok azt bizonyítják, hogy a kiütéses tifusz nem rovarcsípések terjesztik, amint a tudósok kísérletei alapján eddig hitték. hanem a ruhától egyedül terjesztője ennek a veszedelmes ragályos betegségnak. A ruhától az emberi testen és ruhán előkődik, különösen a nyakon, hátton és a derékon, ahol a ruhák szorosan rajtafekeznek a testen. Ezekben a helyeken befeszül magát különösen a teli ruhákban és a varrások mentén rakja le a petéit. Különösen akkor szaporodik el, ha ritkán váltják az alsóruhát, úgy hogy leginkább a szegény néposztály körében, a hajléktalanok menhelyein, tomeglakásokban szaporodik nagyon. A tapasztalatok szerint a kiütéses tifusz csak azokban a helyeken terjed, ahol ez a rovar befészkelte magát; tehát tisztálattal, rosszul szellőztetve, elhanyagolt lakásokban. Ilyen emberek hurcolták be a kiütéses tifuszt Barlímbe, Bécsbe és Budapestre is, ahol létkent a legszegényebb néposztály tomeglakásaiban terjedt el s tőlük kapták meg azok, akik hivatásuknál fogva (orvosok, ápolók, rendőrök) ezekkel a betegekkel vagy környezetükkel érintkeztek. Berlinben és Bécsben a fővárosi törzsköcs lakossága nem is kapta meg a járványt. A legutóbbi bécsi nagy járvány idején 1875-ben az Allgemeine Krankenhausbau ápoló betegelő nem kapta meg tujekció útján senkise a tifuszt, ellenben két segédorvos és egy ápolónő, akik a betegek fővtelésnél, a tetvekkal megakott ruhákat kezükbe vették, azok megbetegedtek. Megerősítik ezt a mult évben Szerbiában szerzett tapasztalatok is; a megfűrdetett, a körtérembe tisztán került beteg nem terjesztette el a ragályt. Megállapítható tehát először az, hogy a kiütéses tifuszt a ruhátothok terjesztik, másodsor az, hogy a tetvektől megtisztított beteg nem terjeszt a járványt, és hogy nincs más epidemikus jeleség, a mely a ruhátoth tifuszt terjesztő tulajdonságával szemben állana

— **A 95-ik katona a temetőben.** A háboru kezdete óta immár a 95-ik katona került a helybeli katolikus temetőbe, hol ifju szívük örökké álmódik a nemzet diésődséges győzelméről. Jöleső

örömmel olvassuk, hogy Veszprém városa az ott nyugvó hősöknek emléket állít a temetőben, melyre az ott nyugrók nevei le lesz vésvő, örökké hirdető az ott nyugrók hősk hazafias önfeláldozását. Követésre méltó nemes példa ez, melyet minden város követhetne s így mi is, különösen pedig azok, kik a háboru lejőttel szed-gétev, eretkekhez jutnak.

— **Bécsben dühöng a tifusz.** Egy helybeli kereskedő a bécsi sebesült kórházban fekszik s neje a napokban felakart utazni látogatására. férje azonban rögtön leintette, hogy szomlyan ne próbáljon felutazni, mivel ott a tifusz igazonytan szed áldozatait s a levelet is azonnal égessze el.

— **Levelek a harotérről.** Ismerőseink s barátaink napról-napra keresnek fel a hadotérről levelekkel, melyekből nemcsak jóleső örömmel győzőlődk meg életbenlétőkről, de arról is hogy ellátások kitűnő s az ellenséggel alaposan döngölik. Nem hiszünk a humor sem a levelekből ami hátrazottan arra vall, hogy katonáink nem estögdönek.

Igy legutóbb Tóth Károly s Szénás Ferenc tanúk s a mi postával Nagy Győzi a mi kedves ifju postáink örömdetelték meg sorainkkal, mind derős hangulatban írva. A kártyán Priekler Karoly városi hivatalnok is rövidül ismerőseit.

— **Elfogott husoltvajok.** Még a mult év szeptember havában kezdődött, hogy Práger Ferenc helybeli mérészros észrevette, miszerint husoltvajokból napról-napra eltűntek egy-egy hatalmas és finom darab hus s nem tudott nyomára jutni, hogy kik voltak a tolvajok. Rendőrségük azonban előkerítette a delikvektokat Polgár Sándor mérészros segéd és társai személyében. nemkülönben Milles László kisköznizsi vendéglőst mint orgazdát, ki a tolvajoktól 1—1 koronáért vásárolta különként a finom husokat.

— **Haláló vasuti szerencsétlenség.** Gönc Lajos 23 éves helybeli kalauz gyzakornók f. hó 22-én egy tehervonatnal elutazott. Murakeresztúr tonlítás közben a szárvány kerék elkapta a szerencsétlenség s a vonat kerék-i közé került, melyek két lábát kiszakították s derekát szűzötták. Súlyos sérülésével a helybeli közórházba szállították, ahol azonban a leggondosabb ápolás dacára is kiszenyvedt. Holttettét ma tették örök nyugalomra.

Ne adjunk alkoholt katonáinknak!

M e g h i v ó .

A Néptakarékpénztár Részvénytársaság Nagykanizsán

1915. évi február hó 28-án délelőtt 9¹/₂ órakor

saját helyiségében tartja

IX-ik Évi Rendes Közgyűlését,

melyre a tisztelt részvényesek ezennel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentések az 1914. évről.
2. Az 1914. évi zárszámadások előterjesztése, a mérleg megállapítása, a nyereség hovaforrdítása iránti határozat és a felmentvény megadása.
3. A felügyelő-bizottság díjazásának megállapítása.
4. Az intézet hivatalos lapjának kijelölése.
5. 6 igazgatósági tagnak 3 évre való megválasztása.
6. 4 felügyelő-bizottsági tagnak 1 évre való megválasztása.
7. A választmány létszámának megállapítása és a megállapítandó létszámban 3 évre való megválasztása. Nagykanizsán, 1915. évi február hó 18-án.

Az Igazgatóság.

JEGYZET: Az alapszabályok 16. §-a értelmében, a közgyűlésen azon részvényes bir szavazati joggal, kinek részvénye a közgyűlés napját megelőzőleg három hónappal már nevére iratott s részvényét 3 nappal a közgyűlés előtt a társaság pénztáránál, vagy a Magyar országos központi takarékpénztárnál Budapest, (IV., Deák Ferenc-utca 7.) felmutatja.

A részvények felmutatásáról elismervény adatik, mely igazolásul szolgál a közgyűlésen való részvételre.

TARTOZIK

MÉRLEGSZÁMLA

KÖVETEL

	korona	fl.	korona	fl.		Korona	fl.	Korona	fillér
Pénztári készlet	55 436	63			Alaptőke			1,300.000	—
Oszt.-magy. bank giro	13.903	28			Tartaléklap*			135.249	97
Postatakarékpénztár	2 585	81	71 925	72	Külön tartaléklap**			6.886	16
Váltótárca	2.935.877	46			Betét			801.718	74
leírás	8.570	97	9.827 306	48	Visszszámított váltók			1,551.145	78
Adóok fedezet mellett			741.111	93	Hitelezők			153.831	63
Jelzálog kölcsön	221 359	50			Fel nem vett osztalék és részvény kamat			88	50
Kötelezvény kölcsön	8.794	—	230.153	50	Atmenő tételek:				
Készizalag			56.418	86	Függő betéti kamatadó			2.285	32
Értékpapir			122 870	—	Függő tiszteletdíjak			2.866	32
Ingatlan			35 460	75	Jövő évet illető előre beszedett kamatok			34.222	39
Főgyőnökség			1.850	98	Egyenleg mint tiszta nyereség:				
Felzerelés			1	—	a) áthozat 1913. évről	17 196	66		
Különfélék			1.209	20	b) folyó évi nyereség	83.316	30	100.512	96
			4,088.307	72					
								4,088.307	72

*A folyó évi nyereségből kiigészítve 140.000 K-ra.
10.000

Kelt Nagykanizsán, 1914. évi december hó 31-én.

Remete Géza s. k.

elnök.

Dr. Keltz Sándor s. k.

helyettes elnök.

Dr. Kreisler József s. k.

helyettes elnök

Gellért Henrik s. k.

ügyvezető-igazgató

Ezen mérleg-számlát megvizsgáltuk, az intézet fő- és segédkönyveivel összehasonlítottuk és azokkal mindenben megegyezőnek találtuk.

Kelt Nagykanizsán, 1915. évi január hó 15-én.

Dr. Rosenberg Mór s. k.

felügy. biz. tag.

Barta Lajos s. k.

felügy. biz. tag.

Ótvös Emil s. k.

felügy. biz. tag.